

DIREKTORATET FOR
MINERALFORVALTNING MED
BERGMESTEREN FOR SVALBARD

ÅRSRAPPORT 2010

**Direktoratet for mineralforvaltning med
Bergmesteren for Svalbard**

ÅRSRAPPORT 2010

INNHold

1.	DIREKTORATET FOR MINERALFORVALTNING MED BERGMESTEREN FOR SVALBARD	6	5.	TILTAK MOT FORURENSNING	18
1.1	Generelt om etaten	6	5.1	Avrenning fra nedlagte gruver	18
1.2	Mineralloven	6	5.2	Sulitjelma	18
1.3	Virksomhetsidé, hovedmålsettinger og styringsparametre	7	5.3	Løkken	19
			5.4	Følldal verk	20
			5.5	Nordgruvefeltet Røros	21
2.	ADMINISTRASJON	9	6.	MINERALNÆRINGEN I 2010	23
2.1	Administrasjon og lokalisering	9	6.1	Produksjonsdata fra mineralnæringen	23
2.2	Budsjett/økonomi	11	6.2	Malmgruver	24
2.3	Dokument og informasjonsforvaltning	11	6.2.1	Rana Gruber AS	24
2.3.1	Direktoratets databaser	11	6.2.2	Sydvaranger Gruve AS	24
2.3.2	Rapport- og kartarkivet	11	6.2.3	Titania AS	25
2.3.3	Bergverksstatistikk	11	6.3	Industriminerale	25
2.3.4	Internasjonale studiegrupper for metaller	12	6.4	Bygnings- og monumentstein	26
2.4	Norge digitalt	12	6.5	Byggeråstoffene sand, grus, pukk og leire	27
2.5	Bergvesenets hjemmeside og Prospekteringsportalen	12	7.	OVERSIKTER	29
2.6	Samiske forhold	12	7.1	Direktoratets personale	29
3.	FORVALTNING OG SAKSBEHANDLING	13	7.2	Forvaltning og saksbehandling	29
3.1	Rettigheter etter mineralloven	13	7.2.1	Forvaltning og saksbehandling 2006-2010	29
3.1.1	Undersøkelsesrett	13	7.3	Bergrettigheter	30
3.1.2	Utvinningsrett	14	7.3.1	De største rettighetstildelingene i 2010	30
3.1.3	Prøvedriftstillatelser	14	7.3.2	Driftskonsesjoner gitt i 2010	30
3.1.4	Driftskonsesjon	14	8.	BERETNING OM BERGVERKSDRIFTEN PÅ SVALBARD	31
3.1.5	Bergteknisk ansvarlig	14	8.1	Virksomheten på Svalbard 2010	31
3.2	Driftsplaner og tilsyn	14	8.2	Budsjett/økonomi	32
3.2.1	Driftsplaner	14	8.3	Kullproduksjon	32
3.2.2	Tilsyn	14	8.3.1	Store Norske Spitsbergen Grubekompani AS	32
3.2.3	Kontroll av dammer og betongplugg	15	8.3.2	Trust Arktikugol	33
4.	SIKRING AV NEDLAGTE GRUVER	16	8.4	Store Norske Gull AS	34
4.1	Statens sikringsansvar	16	8.5	Petroleumsvirksomheten	34
4.2	Sikring av nedlagte gruver	16	8.6	Funnpunktanmeldelser og utmål	34
4.3	Utførte sikringsarbeider i 2010	17	9.	SVALBARD OVERSIKTER	35
4.4	Hjemfalte gruveområder i statens eie	17	9.1	Oversikt over funnpunkt	35
4.5	Gruvesikringsregister	17			

9.2	Oversikt over utmål	37	10.2	Sølv	41
9.3	Forvaltning saksbehandling Svalbard 2006-2010	39	10.3	Platina	42
			10.4	Kobber	43
			10.5	Bly	44
			10.6	Nikkel	45
10	MINERALMARKEDET 2010	40	10.7	Sink	45
10.1	Gull	40			

1. DIREKTORATET FOR MINERALFORVALTNING MED BERGMESTEREN FOR SVALBARD

”Sporet”, ved Ofotens Malmfelt, Bogen i Evenes kommune, foto: Peter J. Brugmans

1.1 Generelt om etaten

Da mineralloven trådte i kraft 1. januar 2010 skiftet Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard navn til Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (Direktoratet).

Grunnlaget for Direktoratets virksomhet er mineralloven og en rekke oppgaver og fullmakter som ble tildelt Bergvesenet fra mai 1993 og senere.

Bergmesteren for Svalbard administrerer Bergverksordningen for Svalbard med utfyllende regler for petroleumsvirksomhet. Utover dette bistår etaten med råd, veiledning og oversikter angående funn og forekomster av geologisk art på Svalbard.

Bergmesteren for Svalbards distrikt omfatter både Svalbard og Jan Mayen. På Jan Mayen gjelder mineralloven.

I tillegg administrerer Direktoratet miljøtiltak og sikringsarbeider ved gamle gruver der staten har et forvalteransvar.

1.2 Mineralloven

Mineralloven innebærer til dels betydelige endringer i etatens arbeidsoppgaver. Arbeidet med å implementere loven som startet opp høsten 2009 fortsatte i 2010. Etaten har lagt stor vekt på intern gjennomgang av problemstillinger knyttet til forståelse av lovanvendelse, saksbehandling og forskriftsarbeidet. Resultatet av dette er at det er blitt utarbeidet

nye saksbehandlingsrutiner der hvor dette har vært nødvendig. Det er også lagt ned et betydelig arbeide i å legge inn nye opplysninger samt ajourføre etatens hjemmeside.

På bestilling fra Nærings- og handelsdepartementet (NHD) har etaten utarbeidet forslag til nye forskriftbestemmelser om gruvekart, krav om innhold i søknader om driftskonsesjon og rapportering ved avsluttet drift. Etaten har også utarbeidet forslag til endringer av innholdet til noen av bestemmelsene i forskriften som ble vedtatt 23.12.2009.

Etaten har inngått avtale med Statens innkrevningssentral (SI) om deres ivaretagelse av etatens oppgaver i saker hvor Direktoratet pålegger tvangsmulkt eller overtredelsesgebyr.

Mineralloven innebærer ikke bare store utfordringer for Direktoratet, men også for omgivelsene, både fordi den stiller nye krav samt at den omfatter alle uttaksvirksomheter. Etaten har derfor i samarbeid med Norsk bergindustri avholdt kurs i Stavanger, Oslo, Trondheim, Rana og Alta med til sammen ca. 150 deltakere.

1.3 Virksomhetsidé, hovedmålsettinger og styringsparametre

NHD har i tildelingsbrevet for 2010 satt følgende hovedprioriteringer med resultatmål og krav.

Virksomhetsidé:

Det er fastsatt følgende virksomhetsidé for etaten:

”Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (Direktoratet) skal arbeide for at Norges mineralske ressurser forvaltes og utnyttes til beste for samfunnet”.

Målsettinger:

- effektivt forvalte gitte fullmakter og være et sakkyndig organ i saker som angår mineralnæringen.
- arbeide for å redusere de miljømessige konsekvenser av mineraluttak og bidra til en balansert miljøforvaltning.
- arbeide for økt verdiskapning innen mineralnæringen.
- arbeide for økt forståelse av mineralnæringens betydning i samfunnet.

Direktoratet skal være serviceorientert med vekt på rask saksbehandling av god kvalitet, samt gi informasjon og veiledning til enkelt-

personer, bedrifter, kommuner mv. om saker som berører undersøkelse, utvinning og foredling av mineralske ressurser.

Saksbehandlingstid

Direktoratet skal utføre enkeltsaksbehandlingen slik at saksbehandlingstiden ligger innenfor fastsatte mål, slik de fremkommer i etatens serviceerklæring, og at sakene behandles i tråd med reglene om saksbehandlingstid i forvaltningslovens § 11a.

Kompetanse om samiske forhold

For å utføre sine oppgaver etter de nye reglene i mineralloven for Finnmark fylke skal Direktoratet sørge for god dialog og samarbeid med berørte samiske organer/organisasjoner. Direktoratet skal sørge for å ha nødvendig kompetanse for å behandle mineralsaker som berører samiske interesser. Samtidig skal etaten bidra til å utvikle mineralkompetanse i samiske miljøer knyttet til mineralaktivitet.

Oppfølging av forvaltningsansvaret for NHD's hjemfalte eiendommer

NHD har gitt Direktoratet fullmakt til å utføre oppgaver på vegne av departementet knyttet til forvaltning av gruveeiendommer som er hjemfalt til staten iht. bestemmelser i tidligere bergverkskonsesjoner.

Arbeidet med å kartlegge bygningsmassen og vedlikeholdsbehovet på eiendommene fortsetter i 2010. Når kartleggingen er gjennomført skal Norsk Bergverksmuseum utarbeide en rapport med oversikt over bygningsmassen og vedlikeholdsbehovet for eiendommene. På basis av denne rapporten skal Direktoratet bistå departementet i å utarbeide en plan med tidsperspektiv for det videre arbeidet med eiendommene.

Forskriftsarbeide

Samtidig med at den nye mineralloven trådte i kraft 1.1.2010, trådte også forskrifter til loven i kraft. Enkelte forskrifter til loven er ikke utarbeidet, og departementet og Direktoratet har vært enige om at arbeidet med å lage de gjenstående forskriftene skal igangsettes når loven trådte i kraft. På denne bakgrunn har departementet bedt Direktoratet om å utarbeide utkast til forskrifter om gruvemåling og gruvekart, om saksbehandlingen i forbindelse med tildeling av utvinningsrett til statens mineraler, om krav til innhold i søknader om driftskonsesjon og om rapportering ved avsluttet

gruvedrift. Direktoratet skal også vurdere ulike sider av å innføre et eventuelt tilsynsgebyr, herunder vurdere kriterier for hva det eventuelt er naturlig å gebyrlegge.

Arbeide for å redusere de miljømessige konsekvensene av mineraluttak og bidra til en balansert miljøforvaltning.

Direktoratet skal kartlegge avrenning av tungmetaller og utføre tiltak for å forhindre avrenning fra nedlagte gruver i samsvar med krav fra forurensningsmyndighetene, og sikre farlige gruveåpninger der staten står som eier eller har et forvalteransvar. Videre skal Direktoratet arbeide for at miljøhensyn ivaretas under planlegging og drift av mineraluttak.

Forurensningstiltak

Departementet forutsetter som tidligere at etaten skal kartlegge og gjennomføre tiltak for å hindre avrenning/forurensning fra nedlagte gruver der staten har eier- eller forvalteransvar.

I 2010 skal særlig forurensningssituasjonen på Løkken og i Folldal prioriteres. Direktoratet skal innen 1.2.2010 utarbeide forslag til tiltak på Løkken basert på bestilt rapport fra Rambøll Norge AS. I Folldal skal Direktoratet i løpet av januar 2010 utarbeide en redegjørelse for gjennomførte tiltak og resultatene av disse. Med sikte på å oppfylle målene som Miljøverndepartementet har satt i Folldal, skal Direktoratet foreslå hvilke tiltak som kan gjennomføres og forutsetningene for disse, herunder foreslå tidsplan for gjennomføring av dem.

Forhold som kan føre til avvik fra oppsatte planer skal så snart som mulig rapporteres til departementet med vurdering av årsaken, konsekvenser og forslag til tiltak.

Direktoratets brede kompetanse på dette området skal videreutvikles, og det skal arbeide med relevante fagmiljøer både i Norge og i utlandet i den grad det er nødvendig.

Direktoratet skal videreføre sin rapportering fra arbeidet med tiltak mot avrenning fra gruvene. I områder med avvik fra en "normal" akseptabel avrenning, skal det rapporteres om avviket, og hvilke tiltak Direktoratet vil iverksette for å få redusert avrenningen og effekten av tiltakene.

Sikringstiltak

Direktoratet skal ivareta en forsvarlig og varig sikring av farlige gruveåpninger (mutbare

minerale) der staten har eieransvar eller har påtatt seg sikringsansvar på annet grunnlag.

Arbeide for økt verdiskapning innen mineralnæringen

Direktoratet skal bidra til å gi mineralnæringen i Norge hensiktsmessige rammevilkår. I den forbindelse er det en viktig målsetting å sikre at uttak skjer på en bergmessig forsvarlig måte gjennom godkjenning av driftsplaner og ved å føre tilsyn med driften.

Tilsynsvirksomhet

For å sikre at hensynet til forsvarlig ressurs- og miljøforvaltning blir ivaretatt, skal Direktoratet gjennom tilsyn påse at undersøkelsesarbeider og uttak av mineralske ressurser gjennomføres i henhold til godkjente driftsplaner og den nye mineralloven.

Tilsynsaktiviteten skal tilpasses virksomhetens omfang og kompleksitet. Antallet tilsyn skal vurderes fortløpende og holdes på et faglig forsvarlig nivå. Direktoratet skal fortsette arbeidet med å forenkle og effektivisere tilsynet for bedriftene bl.a. gjennom å videreføre samarbeidet med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

Internasjonale studiegrupper

Direktoratet skal på vegne av departementet delta på årsmøtene i gruppene og på andre viktige møter i de internasjonale studiegruppene for bly/sink og nikkel. Målet for deltakelsen er å bidra med kunnskap om norsk industri og utvikle etatens faglige kompetanse på internasjonale forhold til beste for norsk industri, herunder bidra med kunnskapsoverføring.

Prospekteringsportalen

Direktoratet skal bidra til at den felles internettportalen med Norges geologiske undersøkelse www.prospecting.no, styrkes kvalitativt.

Arbeide for økt forståelse av mineralnæringens betydning i samfunnet.

Direktoratet skal fortsatt være et kompetansesenter innenfor mineralområdet. Etaten skal utvikle kontaktnettet mellom næringen og offentlige etater, arbeide for at mineralressursene blir ivaretatt i plansammenheng og delta i utvalg, komiteer, undervisning osv. Arbeidet under dette hovedmålet ivaretas til dels gjennom etatens arbeid under de andre hovedmålene.

2. ADMINISTRASJON

Trådsølv Kongsberg

2.1 Administrasjon og lokalisering

Direktoratet er lokalisert i samme bygningskompleks som NGU på Lade i Trondheim. Etaten har i tillegg et kontor i Longyearbyen på Svalbard som er bemannet ca. 6 mnd. pr. år.

Direktoratets oppgaver kan deles i, administrasjon og saksbehandling. Når det gjelder administrasjonssiden har etaten en stabil stab, mens det har vært en del turn over blant saksbehandlerne. Rekruttering av saksbehandlere har til tider vært vanskelig da det er mangel på kvalifisert personell både til industrien og til forvaltningen. Etaten har så langt ikke registrert kvalifiserte søkere med innvandrerbakgrunn til sine utlyste stillinger.

Etaten hadde 17 ansatte ved utgangen av 2010. Av etatens ansatte er 5 knyttet til kontorsiden. De øvrige er saksbehandlerstillinger. Kontorstillingene er besatt av kvinner. I tillegg er det to kvinnelige senioringeniører blant saksbehandlerne.

Etatens medarbeidere har en allsidig fagsammensetning som er dekkende for etatens arbeidsoppgaver.

Direktoratet hadde 103 fraværsdager pga. sykdom i 2010. Dette gir et fravær på 3% som er en liten økning fra 2009. Gjennomsnittsalderen for de ansatte i Direktoratet var i 2010 55,3 år.

Målsettingen er å få frem betydningen av og bruken av mineraler i et moderne samfunn, sysselsettings- og verdiskapingspotensiale i næringen og behovet for samfunnsmessig styring for å sikre en forsvarlig ressursutnyttelse av ikke-fornybare ressurser.

Bergverksstatistikken (inklusive bergverksberetningen)

I samarbeid med Norges geologiske undersøkelse (NGU) skal Direktoratet fortsette arbeidet med og videreutvikle statistikk for bergverksbransjen. Statistikken skal gjenspeile etatens, andre offentlige myndigheters og næringens informasjonsbehov. Det skal arbeides for en forenkling og betydelig lettelse i statistikkbyrden for de næringsdrivende.

Departementet legger til grunn at dagens informasjonsinnhenting (skjemaene) gjennomgås med sikte på økt gjenbruk av opplysninger fra andre offentlige etater.

Skjemaene som ligger til grunn for statistikken skal tilbys i elektronisk form, og det skal arbeides med sikte på at den er tilgjengelig via Altinn så snart som mulig. Statistikken skal publiseres elektronisk og skal

ferdigstilles så snart nødvendig underlagsmateriale foreligger.

Særlig om etatens virksomhet på Svalbard

Svalbards geologiske ressurser skal forvaltes og utnyttes best mulig til nytte for samfunnet. De forvaltningsoppgaver som er tillagt etaten i henhold til Bergverksordningen for Svalbard og Svalbardmiljøloven med forskrifter, skal ivaretas i tråd med dette overordnede prinsippet.

Tilsynsvirksomheten skal fortsatt prioriteres for å sikre at det ved undersøkelsesarbeider og uttak av mineralske ressurser blir tatt hensyn til en forsvarlig ressurs- og miljøforvaltning. Det legges til grunn at det etablerte samarbeidet med Arbeidstilsynet fortsetter. Departementet forutsetter at etaten legger vekt på å foreta en forsvarlig og varig sikring av farlige gruveåpninger.

Etaten skal informere departementet så snart den har mottatt funnpunktanmeldelser og søknader om utmål. Dette inkluderer territorialfarvannet ved Svalbard. Også eventuell tildeling av utmål skal meldes til departementet så snart som mulig.

2.2 Budsjett/økonomi

REGNSKAPSOVERSIKT

	Utgifter i 1000 kr	
	2009	2010
Driftsutgifter	12 769	13 320
Sikrings- og miljøtiltak	10 980	5 157
Prospekteringsstøtte		
Sum utgifter	23 750	18 477

	Inntekter i 1000 kr	
	2009	2010
Produksjonsavgifter m.v	1 708	1 658
Årsavgifter, mutingsgebyr	893	3 445
Sum inntekter	2 601	5 103

2.3 Dokument- og informasjonsforvaltning

I forbindelse med innføring av elektronisk saksbehandling tok Direktoratet i bruk modulene saksbehandler og arkiv i systemet Public 360 fra og med årsskiftet 2005/06.

Systemet er et elektronisk saksbehandlings- og et journal- og arkivsystem som ivaretar kravene i NOARK. I løpet av året er Public 360 oppgradert til versjon 4.0.

2.3.1 Direktoratets databaser

Direktoratet har etablert en rekke forskjellige interne registre/databaser til bruk i egen saksbehandling. Da mineralloven omfatter alle uttak av mineralske ressurser er det viktig å ha en oversikt over hvilke uttak som er i drift og områder avsatt til dette formålet i kommuneplaner.

Både sikrings- og tilsynsregisteret ble etablert i Filemaker. I 2010 ble det satt i gang arbeid for å etablere registrene i Access samtidig som etaten har foretatt nødvendige endringer og tilføyelser i tilsynsregisteret. I gruvesikringsregisteret er det ikke nye registreringer i 2010.

Arbeidet med å oppdatere og utbygge registrene videreføres i 2011.

2.3.2 Rapport- og kartarkivet

Direktoratet har i sitt arkiv en rekke bergfaglige rapporter som inneholder verdifull in-

formasjon. Rapportene er hovedsakelig knyttet til rapporteringsplikten som fremgikk av lov av 30. juni 1972 nr. 70 om bergverk.

Rapportarkivet benyttes internt i Direktoratets saksbehandling, eksempelvis i forbindelse med behandling av areal- og verneplaner. Det har vært en merkbar økning i interessen for rapportarkivet, hvilket gjenspeiler økt interesse for prospektering.

Det pågår et kontinuerlig arbeid med å registrere innkomne rapporter i en intern relasjonsdatabase. I 2009 ble det innregistrert 32 nye rapporter slik at registeret nå omfatter til sammen 6.365 rapporter.

I tillegg til rapportarkivet har Direktoratet et omfattende kartarkiv. Arbeidet med opprydding i kartarkivet fortsatte i 2010. Kart som tilhører andre etaters ansvarsområde, likeledes dubletter er tatt ut.

2.3.3 Bergverksstatistikk

Tidligere innsamling av data til bergverksstatistikken skjedde på grunnlag av et skjema "Bergverksberetning" som ikke hadde formell forankring. Mineralloven hjemler innkalling av opplysninger om drift. Direktoratet har forandret det gamle skjemaet ved å innta en del spørsmål om driftsplan og grunnlag for drift og endret betegnelsen til Driftsrapport. Driftsrapporten for året 2009 var klar for utsendelse primo 2010 og ble samtidig gjort tilgjengelige

på internett. Driftsrapporten ble sendt ut til ca. 1180 adressater. Direktoratet mottok svar fra ca. 1120.

Innsamling av data til statistikken ble avsluttet 28. mai 2010. Statistikken for 2009 som er basert på bergindustribedriftenes egne produksjons- og salgstall for 2009 forelå i juli 2010. Sammenlignet med de tidligere statistikkene, Norges bergverksdrift, utarbeidet av Bergvesenet, og Mineralressurser i Norge, utarbeidet av NGU, har datagrunnlaget aldri vært bedre, selv om det fortsatt mangler data fra enkelte uttak.

I tillegg til bergverksstatistikken har Direktoratet fra og med juli 2007 utarbeidet en månedlig oversikt over prisutvikling for utvalgte metaller, valutakurser, renter og energi. Denne legges ut på Direktoratets hjemmeside. En nærmere omtale av prisutviklingen for de viktigste metallene i 2010 gis i kapittel 10.

I kapittel 6 gis det en kort omtale av mineralnæringen i Norge i 2010, basert på opplysninger innhentet i forbindelse med mineralstatistikken.

2.3.4 Internasjonale studiegrupper for metaller

Direktoratet har deltatt på vårens og høstens møter i de internasjonale studiegruppene for bly/sink og nikkel. Per Zakken Brekke ble gjenvalgt som formann i nikkelgruppa og Bård Dagestad ble gjenvalgt til formann i Standing Committee i bly/sink-gruppa.

2.4 Norge digitalt

Statens kartverk som representant for Norge digitalt-samarbeidet, har akseptert NGU og Direktoratet som en part. NGU sitter som

medlem i referansegruppa. Direktoratet har møtt som vararepresentant.

2.5 Direktoratets hjemmeside og prospekteringsportalen

Direktoratet etablerte ny hjemmeside i desember 2009 med webadresse: www.dirmin.no. Hjemmesiden gir informasjon om Direktoratet, samt opplysninger om bergindustrien og virksomhet knyttet til denne. Videre gir nettstedet opplysninger om gjeldende regelverk og har linker til aktuelt lovverk. Nettstedet er fortsatt under utvikling.

Tilsvarende har nettstedet også opplysninger om bergverksdriften på Svalbard og det regelverk som knytter seg til denne.

Nettportalen www.prospecting.no er et samarbeid mellom NGU og Direktoratet og ble åpnet i april 2005. Selv om det ikke foreligger tall så er det registrert en økt bruk de siste årene.

2.6 Samiske forhold

Innenfor områdene som omfattes av reindriftsloven har det så lenge Direktoratet har eksistert, vært drevet leting etter og utnyttelse av mutbare mineraler. Dette har medført at Direktoratets ansatte har hatt behov for kunnskap om samiske forhold.

Direktoratet har siden 1993 vært i dialog med Sametinget (samisk kulturminnevern) gjennom rollen som ansvarlig myndighet for gjennomføring av konsekvensutredninger. Senere har etaten hatt dialog med representanter for Sametinget om ulike spørsmål knyttet til enkeltsaker og mineralvirksomhet generelt.

Direktoratet har deltatt på dialogkonferanse i Karasjok mellom Sametinget og interesser knyttet til mineralnæringen.

3. FORVALTNING OG SAKSBEHANDLING

Steinbrudd Dirdal (Foto: Stein Erik Hansen)

3.1 Rettigheter etter mineralloven

Etter mineralloven, som bygger på eldre rett, er staten eier av metaller med en egenvekt på 5 og over, i tillegg til arsen og titan, samt mineraler av disse.

Det er selvsagt ikke nok at mineralet inneholder spor av metaller som er eid av staten. Metallene må utgjøre den vesentlige delen av mineralets verdikomponent.

I tillegg til disse er grunnstoffet svovel statens mineral når det opptrer som svovel- og magnetkis. Dersom en finner svovel i andre former er dette grunneierens mineral.

Alle andre metaller og mineraler i grunnen er eid av grunneieren.

Statlig eiendomsrett til ulike mineraler er vanlig over hele det kontinentale Europa.

Nettportalen www.prospecting.no som er et samarbeid mellom Direktoratet og NGU viser opprettholdte bergrettigheter. Bergrettighetene oppdateres hver uke.

3.1.1 Undersøkelsesrett

Etter at mineralloven trådte i kraft ved årsskiftet 2009/2010 ble gjort en endring. Be-

grepet muting falt bort og ble erstattet med begrepet undersøkelsesrett.

En undersøkelsestillatelse til statens mineraler gis som en rett på et bestemt område og ikke som en rettighet til en bestemt forekomst. Innehaveren av undersøkelsesretten har rett til å undersøke etter og søke utvinningstillatelse på alle forekomster av statens mineraler innenfor undersøkelsesområdet.

En undersøkelsestillatelse kan gis for et område som maksimalt kan være på 10 km², ingen side kan være kortere enn 1 km og undersøkelsesområdene må være parallelle med kartets rutenett i UTM-systemet.

Dette betyr ikke at det i praksis er umulig å få rettigheter til større områder da det kan søkes om og erverves undersøkelsestillatelser til et ubegrenset antall sammenhengende områder.

Interessen for å søke undersøkelsesrett (muting) synes å være økende, selv om antallet søknader var langt færre enn foregående år. Etaten mottok 235 søknader mot 831 i 2009. Årsaken til at etaten registrerer at antallet går ned sam-

tidig som det registreres en økende interesse er at størrelsen på undersøkelsesområdet ble endret med mineralloven.

I Finnmark er søknadene fordelt på kommunene Alta med 25, Kvalsund med 20 og Karasjok med 3. Behandlingen av søknadene er forenklet ved at det ikke lenger er høring av søknad om undersøkelsesretten.

Årets undersøkelsesaktivitet har hovedsaklig foregått i Østlandsområdet og Nord-Norge. Oversikten 7.3.1 gir nærmere opplysninger om de største rettighetstildelingene.

3.1.2 Utvinningsrett

Den som har en undersøkelsestillatelse med best prioritet har enerett til å søke om utvinningstillatelse etter minerallovens § 29.

For å kunne få utvinningstillatelse må søkeren kunne dokumentere å ha funnet en forekomst av statens mineraler, som er eller innen rimelig tid vil kunne bli drivverdig.

For å kunne godgjøre drivverdighet må forekomstens utstrekning, geometri, gehalt og oppredbarhet dokumenteres.

Utvinningsstillatelsen skal ikke være større enn at den dekker forekomsten. Utvinningsområdet gis og fastsettes av Direktoratet for mineralforvaltning. Det skal ikke ha flere enn 4 hjørnepunkter, men trenger ikke å gå parallelt med UTM-systemet.

Det er behandlet en søknad om utvinningsrett i Finnmark.

3.1.3 Prøvedriftstillatelser

Direktoratet har behandlet og tildelt 4 prøvedriftstillatelser. Dette gjelder både for Statens mineraler og for grunneiers mineraler.

3.1.4 Driftskonsesjon

Mineralloven setter krav om konsesjon ved samlet uttak på mer enn 10 000 m³ masse. Konsesjon skal være gitt før drift settes igang. Grensen på 10 000 m³ gjelder ikke for uttak av naturstein, noe som betyr at ethvert uttak av naturstein vil kreve driftskonsesjon, uansett størrelse.

Driftskonsesjon kan kun gis til den som har utvinningsrett (utvinner). Dette gjelder både statens og grunneiers mineraler. Direktoratet kan sette vilkår i forbindelse med konsesjonen.

Ved tildeling av konsesjon skal det alltid fastsettes et område der konsesjonen gjelder.

Etaten mottok i 2010 17 søknader om driftskonsesjon. Det er i løpet av året tildelt 5 driftskonsesjoner. (se oversikt 7.3.2)

3.1.5 Bergteknisk ansvarlig

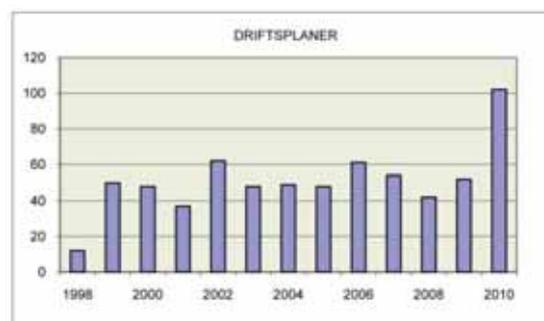
Etaten har mottatt 11 søknader om godkjenning av bergteknisk ansvarlig, 6 er under behandling og de øvrige 5 godkjente.

3.2 Driftsplaner og tilsyn

3.2.1 Driftsplaner

Direktoratet godkjente 102 driftsplaner i 2010, dette er en økning på 100 %. I tillegg er en rekke planer gjennomgått. Figur 3.1 gir en oversikt over antall godkjente driftsplaner de senere år.

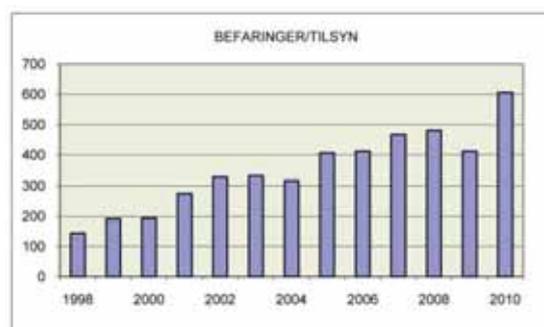
Det er utarbeidet krav om hva som skal inngå i en driftsplan. Kravene er tilgjengelige på Direktoratets hjemmeside www.dirmin.no.

Figur 3.1 Oversikt over godkjente driftsplaner 1998 – 2010 (antall).

3.2.2 Tilsyn

Mineralloven har medført en radikal endring av Direktoratets hjemler til å føre tilsyn med uttak av mineralske ressurser. Fra å ha hatt et spredt og fragmentarisk hjemmelsgrunnlag som på langt nær omfattet alle uttak gir mineralloven hjemmel til å føre tilsyn med all uttaksvirksomhet.

Figur 3.2 Oversikt befaringer/tilsyn 1998 – 2010 (antall)

Befarings- og tilsynsaktiviteten ligger på et vesentlig høyere nivå enn for fjoråret. I 2010 ble 606 uttaksområder besøkt, mot 412 i 2009. 376 av områdene som ble besøkt er områder

hvor Direktoratet ikke har hatt hjemmel for å føre tilsyn tidligere. (se fig. 3.2 befaringer 1998-2010). I tillegg er det foretatt befaring av 18 sikrings- og forurensningsobjekter.

Hensikten med befaringene er flere, men de viktigste er å påse at virksomheten skjer innenfor rammen av fastlagte reguleringsplaner og i henhold til godkjente driftsplaner. Videre gir befaringene en god anledning til gjensidig kontakt med bransjen.

3.2.3 Kontroll av dammer og betongplugg

Nærings- og handelsdepartementet eier flere hjemfalte områder og gruver. Ved noen av disse gruvene, er det anlagt dammer i tilknyt-

ning til avgangsdeponering og betongplugg for å sikre at gruvene blir holdt under vann.

NHD har pålagt Direktoratet å sørge for kontroll og oppfølging av tiltak ved blant annet dammene på Løkken og Knaben, og betongpluggene ved Skorovas og Joma og Gjersvik, Grong Gruber. Da Sira-Kvina sa opp sin VTA-avtale med NHD vedrørende dammen på Knaben overtok Direktoratet VTA-ansvaret gjeldende fra 11. mai 2007. For Skorovas, Grong Gruber (Joma og Gjersvik), overtok Direktoratet VTA-ansvaret 1. juli 2007.

Det er gjennomført tilsyn med pluggene i Grong Gruber (Joma og Gjersvik) og Sulitjelma. I tillegg er dammene på Løkken befart.

4. SIKRING AV NEDLAGTE GRUVER

Sinklia i Ballangen, foto Peter J. Brugmans

4.1 Statens sikringsansvar

Flere steder i landet finnes det åpninger, stoller og sjakter fra tidligere gruvedrift. Noen av disse kan være kulturminner.

Staten har påtatt seg en betydelig del av kostnadene ved å rydde opp og sikre gamle gruver på mutbare mineraler. Dekningen av utgiftene har bygget på at staten har hatt et ansvar som eier pga. hjemfall eller som driver gjennom statselskap. I tillegg har staten i noen tilfeller dekket kostnader til rydding og sikringstiltak der et slikt tilknytningsforhold ikke kan påvises, noe som har sin bakgrunn i at staten i medhold av bergverksloven og ervervssystemet har åpnet for at gruveiere og malmleiere har adgang til å benytte andres grunn i sin virksomhet. På denne bakgrunn er det urimelig at en grunneier som kan ha blitt påtvunget gruvevirksomhet, skal betale for opprydding og sikring.

Gruveåpninger som sikres av staten er derfor gruveåpninger hvor det ikke lenger finnes noen

gjeldende bergrettigheter. Dersom utmål eller konsesjon gjelder for området, er det utmåls- eller konsesjonsinnehaveren som er ansvarlig for sikring og opprydding ved driftens opphør.

4.2 Sikring av nedlagte gruver

Hvert år bevilges det penger over statsbudsjettet til sikring av farlige gruveåpninger etter malmbergverk (drift på mutbare mineraler). Det er Direktoratet som forvalter midlene og sørger for å få gjennomført sikringstiltak.

Det rapporteres stadig inn til Direktoratet om gamle gruveåpninger som ikke tidligere er sikret. I tillegg finnes lokaliteter som tidligere er sikret, men hvor standarden må oppgraderes.

Økt aktivitet rundt gamle gruveanlegg i form av geoturisme og kulturarrangementer har ført til større behov for vurdering av sikringstiltak i områder som ikke tidligere er sikret.

Sikring av farlige gruveåpninger gjennomføres etter en prioriteringsliste satt opp på bakgrunn av registrerte og innrapporterte gruve-

åpninger samt farlighetsgraden (se 4.5). Omfanget av sikringsarbeidene varierer fra år til år og ligger mellom 2 og 4 mill. kr.

I tidsrommet 1950 - 2009 er det totalt bevilget ca. 45 mill. kroner til sikring av farlige gruveåpninger etter malmbergverk.

4.3 Utførte sikringsarbeider i 2010

Det er gjennomført sikringstiltak i 4 gruveområder; Sti gruver ved Ulefoss i Nome, Stensås gruve i Arendal, Rewentlow skjerp i Kongsberg og Storvollgruva i Holtålen kommuner. Direktoratets kostnader ved sikring av gamle gruver beløp seg til ca. 185.000,- kr.

4.4 Hjemfalte gruveområder i statens eie

Staten har med bakgrunn i lovbestemmelser om hjemfall i industrikonsesjonsloven av 1917 fått eiendomsretten til en rekke gruveområder. Dette gjelder områder ved Løkken, Folldal, Vigsnes, Knaben, Skorovas og Raudsand. I til-

legg eier staten en rekke gruverom ved andre nedlagte bergverk. På de hjemfalte områdene er det bygninger som har behov for både vedlikehold og sikring. Det er ikke gjennomført tiltak i 2010.

4.5 Gruvesikringsregister

I 2005 igangsatte Bergvesenet et prosjekt for å innhente informasjon om områder hvor det har vært drevet uttak av mutbare mineraler, særlig med henblikk på å registrere åpninger og hvilket sikrings-/vedlikeholdsbehov som er knyttet til disse. Befaringene av disse områdene vil bl.a. bidra til at etaten får etablert en prioritetsliste for sikringstiltak.

I 2005 – 2008 ble områder som ikke tidligere er sikret, samt områder hvor det er mer enn 20 år siden det har vært registrert befaringsprioritet.

I gruvesikringsregisteret er det ikke nye registreringer i 2010.

5. TILTAK MOT FORURENSNING

Området ved Tyskholet, Follidal

5.1 Avrenning fra nedlagte gruver

Statens forurensningstilsyn (SFT) fastsatte i 1988 handlingsplaner i forbindelse med sur avrenning fra gamle gruveområder med fokus på kobber og sink.

Siden 1996 har den totale avrenningen stort sett vært uendret. Variasjoner skyldes driftsforstyrrelser og nedbørsvariasjoner.

5.2 Sulitjelma

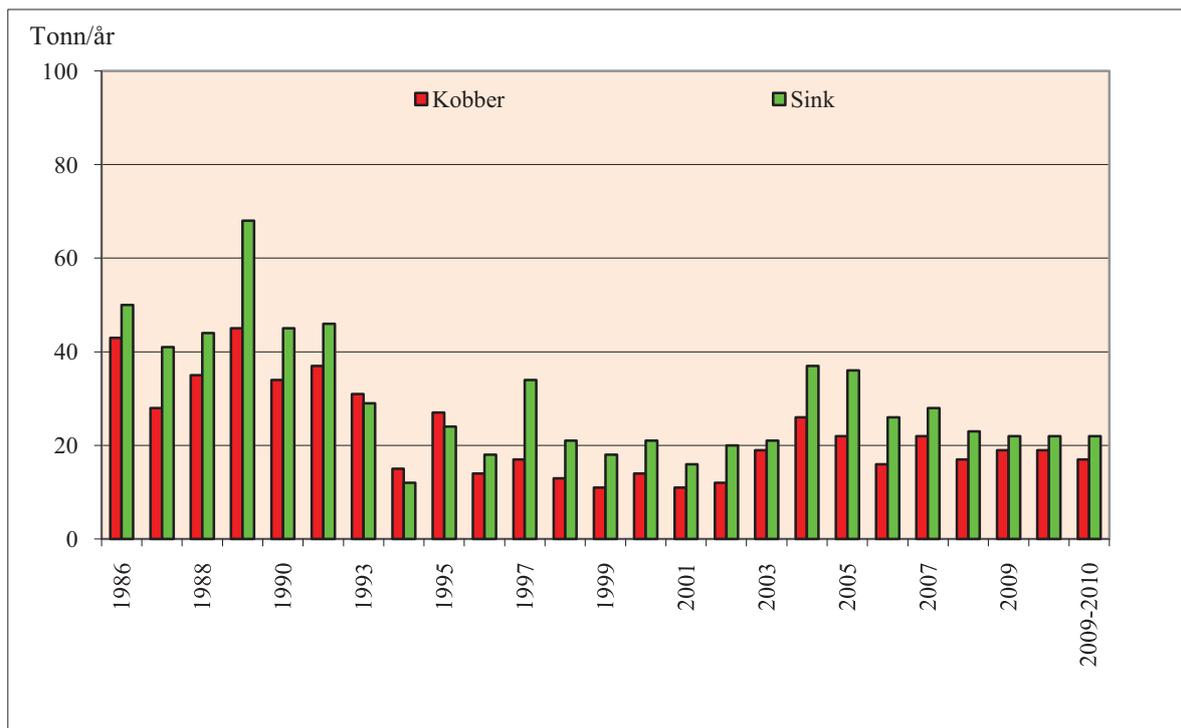
Gravedriften i Sulitjelma ble nedlagt i 1991. I årene etter nedleggelsen har det pågått et tidkrevende oppryddingsprogram. De viktigste tiltakene for å begrense forurensningen har bestått i å fylle store deler av Nordgruvefeltet med vann, med et samlet overløp på Grunnstollnivå. De siste tiltakene i Nordgruvefeltet ble avsluttet i november 2004. Det endelige overløpet kom i drift i april 2005. I tiden etter er vannkvaliteten fulgt opp ved utløp fra gruva og ved utløpet av Langvann. Siden sommeren 2007 er det også målt kontinuerlige vannmeng-

der ved utløpet av gruva, noe som har gjort det mulig å beregne forurensningstransporten fra den største enkeltkilden til vassdraget.

Undersøkelsene har vist at tilførslene av kobber fra det vannfylte Nordgruvefeltet utgjør ca. 50 % av kobbertransporten ved utløpet av Langvann. Gruvevannet er det største enkeltbidraget til Langvann mht tungmetalltilførsler. De andre kildene er delvis diffuse og fordeler seg på en rekke mindre enkeltkilder. Den naturlige bakgrunnstransporten av kobber til Langvann er tidligere anslått til inntil 20 % av transporten ved utløpet.

Målingene ved utløpet av Langvann ligger på samme nivå som foregående år, og med samme variasjon i metalltransporten gjennom året som tidligere år. Transporten ut grunnstollen viser en svak nedgang i den totale Cu-mengden sammenlignet med 2008 og 2009.

Et problem knyttet til forurensningen i Sulitjelma er at ca. 40 – 50% av kobbertilførselen kommer fra ikke klart definerte kilder.

Figur 5.1 Årstransport for kobber og sink (tonn) ved utløpet av Langvann i perioden 1986-2010.

5.3 Løkken

Gjennomføring av tiltaksplanen ved Løkken Gruber fra 1991 ga full effekt fra april 1992 da det ble utslipp fra Wallenberg pumpestasjon. Hensikten med tiltaket var å utnytte den vannfylte gruvas kapasitet til å felle ut tungmetaller.

Tiltaket har vært fulgt opp med et løpende overvåkningsprogram som ble forsterket i 2002 da det første gang inntraff endringer i vannkvaliteten til utgående vann. pH-verdien falt kraftig fra omkring 6 ned mot 3, noe som også førte til økte metallutslipp. I 2005 ble det startet et mer omfattende kontrollprogram for å avklare situasjonen bedre og for å skaffe grunnlag for nye tiltaksvurderinger.

Undersøkelsen som ble gjennomført fra september 2008 til utgangen av 2009 er en fortsettelse av dette programmet. Resultatene viser at pH-verdien i inngående vann til gruva ikke heves tilstrekkelig. På grunn av mindre belastning på gruva i perioden 2008-2009, både mht. vannmengde og metaller, ble utslippet til Fagerlivatn mindre enn i foregående år. Noe mindre utslipp av jern siste år førte også til reduserte metalltilførsler fra Bjørnlivatn via Liabekken til Raubekken. Sett i forhold til situasjonen for 10 år siden er utslippene av jern økende, men varierer en del fra år til år avhengig av belastningen på gruva. Gruva greier ikke lenger å fjerne sink fra inngående vann.

Økt surhet fører også til økte utslipp av aluminium. Aluminiumskonsentrasjonene i utgående vann fra gruva er i likhet med kobberkonsentrasjonene avhengig av pH-verdiene i den vannfylte gruva.

De økende jernkonsentrasjonene i utgående vann viser at tiltakene som ble gjennomført i 1991 er i ferd med å svikte. Når det inntreffer episoder med økt støtbelastning av metaller fra Løkkensiden vil det være stor fare for en betydelig økning av metallutslippene fra gruva. Av den grunn er det nå satt opp en kalkingsstasjon i Fagerlia. Dersom situasjonen skulle tilsi det vil det bli dosert kalk til utgående vann fra gruva. Det foretas kontinuerlig måling av pH og konduktivitet i utgående vann fra gruva, og ved utløpet av Bjørnlivatn.

Samlet metalltransport fra gruveområdet var noe lavere i det hydrologiske år 2008-2009 enn i det foregående år. Dette har sammenheng med redusert avrenning fra området. Fortsatt er det slik at avrenning fra Løkken-siden er største forurensningskilde i gruveområdet. Mer enn halvparten av metallavrenningen fra Løkkensiden fanges ikke opp av dreneringstiltaket.

Forurensningssituasjonen i Orkla er fortsatt tilfredsstillende sett i forhold til målsettingen fra 1991. Årsmiddel for Cu-konsentrasjonen ligger fortsatt lavere enn 10 µg Cu/l. Det måles imidlertid enkelte øyeblikksverdier over 10 µg

Cu/l, noe som også er blitt registrert tidligere år. De nye kravene som innebærer at kobberkonsentrasjonen ved Vormstad alltid skal være lavere enn 10 µg Cu/l innebærer at nye tiltak i Løkken gruveområde må ha høyere virkningsgrad enn i dag.

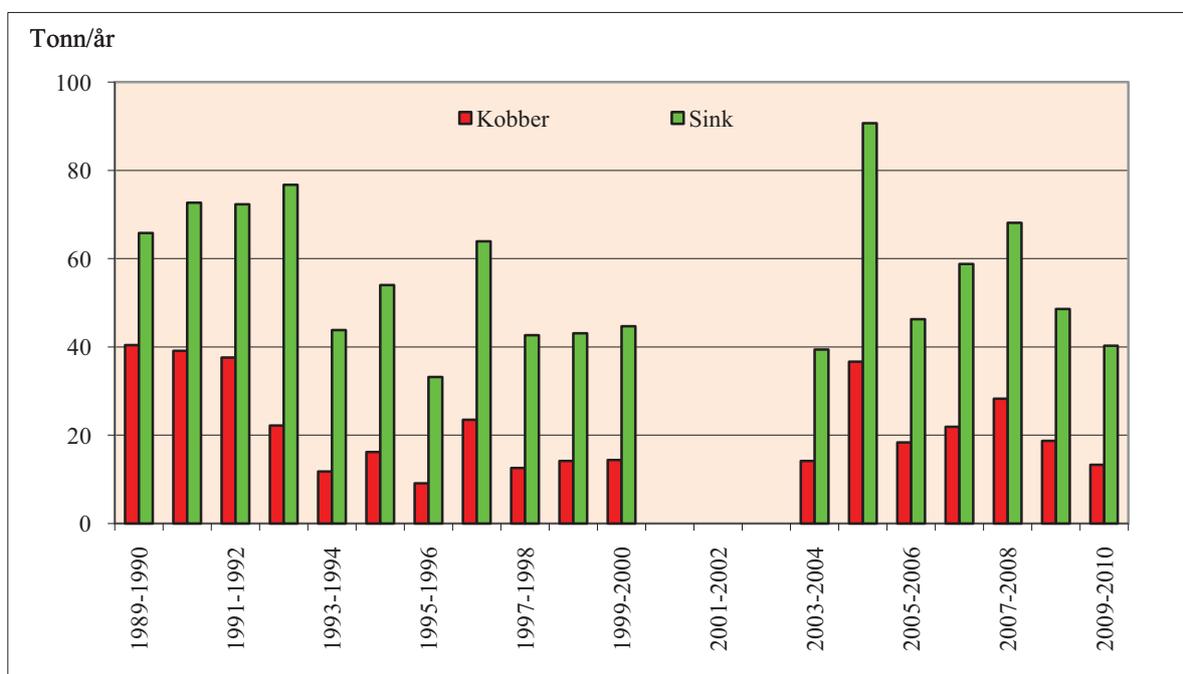
Etter 1989 finnes det, bortsett fra tre årsprioder, datagrunnlag for å beregne samlet transport av metaller fra Løkken gruveområde til Orkla. Målingene skjer ved Vormstad. Årstransporten av kobber og sink går frem av fig. 5.2.

Resultatet av undersøkelsene siste år gir ikke holdepunkter for å endre noen av konklusjonene fra tidligere undersøkelser hvor det er

drøftet årsaker og virkninger til de prosesser som finner sted i den vannfylte gruva, og som også var grunnlaget for tiltaksplanen fra 1991. Ved hjelp av tiltaksplanen har det vært mulig å holde kontroll med forurensningssituasjonen i nedre Orkla siden 1992.

På Løkken er det gjennomført forsøk med ulike teknikker for å oksidere toverdig jern til treverdig jern. Bakgrunnen for dette er at de store kostnadene i forbindelse med dreisvann fra gruver og bergvelter er knyttet til behandling av jernet.

Det er utført en del reparasjoner og forbedringer av det etablerte kalkdoseringsanlegget ved Fagerlivannet.

Figur 5.2 Årstransport av kobber og sink (tonn) fra Løkken gruveområde til Orkla. Hydrologisk år

5.4 Folldal Verk

Løpende program med kontroll av forurensningstilførslene fra gruveområdet i Folldal sentrum tok til i 1993 da dreneringssystemet i gruveområdet ble ferdigstilt. Undersøkelsene har omfattet prøvetaking av to kilder i gruveområdet, gruvevann fra stoll 2 og ved utløpet av drenerør for samlet avrenning. I tillegg er prøvetakingen videreført ved den faste stasjonen i Folla nedenfor gruveområdet, ved Folshaugmoen, fra hvilken det finnes observasjoner siden 1966.

Undersøkelsene har også omfattet kontinuerlige vannføringsmålinger siden 1997 i Folla

og siden 2001 ved stasjonene i gruveområdet. Siden 2001 er det foretatt forbedringer av vannføringsmålingene for samlet avrenning ved flere anledninger, siste gang i 2007.

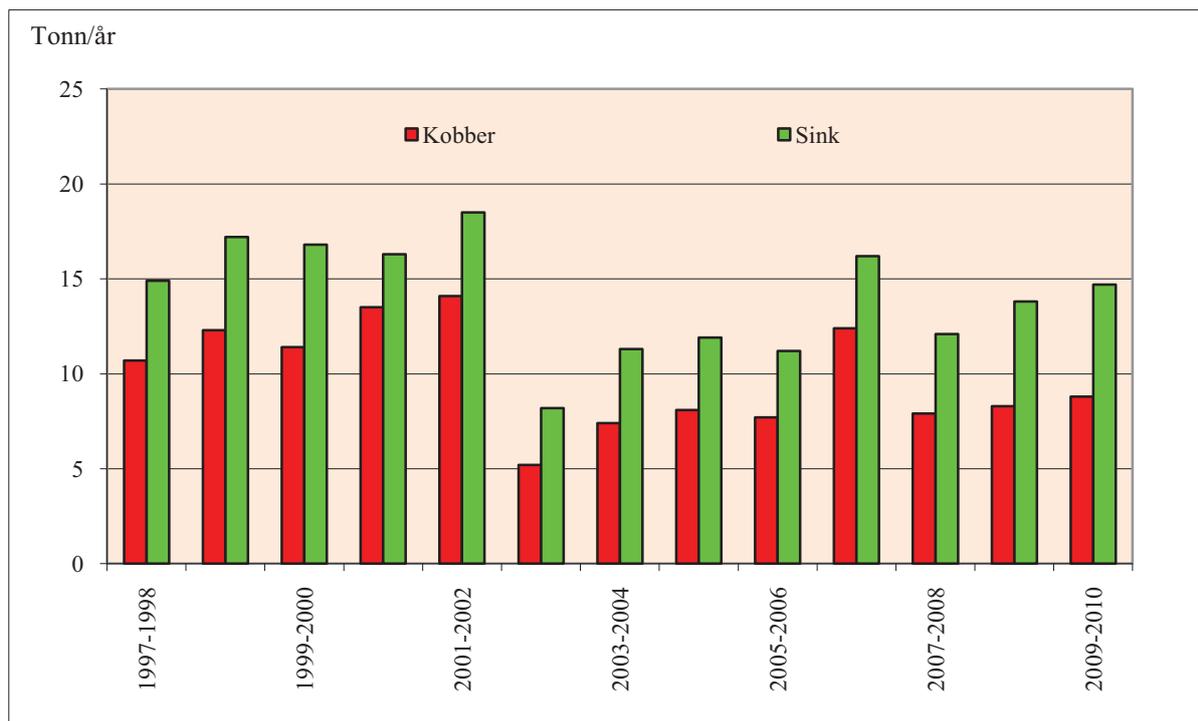
Avrenning fra avfall i dagen er største forurensningskilde i området, men tilførslene fra gruva betyr svært mye når det er liten overflateavrenning, som i tørre perioder og om vinteren når det er frost. I slike perioder er gruvevannet største forurensningskilde. I august 2007 ble det gjennomført forbedringer av eksisterende dreneringsgrøfter for å fange opp mer av avrenningen fra gruveavfallet.

Siste år var metallavrenningen på et nivå som ligger innen de variasjonene som har vært i de senere år. Totalt sett vurderes situasjonen som stabil. Store deler av avrenningen samles opp av dreneringsnett i gruvedområdet. Det er vanskelig å angi virkningsgraden for oppsamlingen av dreneringsvann mer eksakt uten å forsterke prøvetakingsopplegget. Dagens prøvetaking synes imidlertid å være tilstrekkelig med hensyn på kontroll over forurensningssituasjonen.

Målingene i Folldal viser ingen endring i metalltransporten i forhold til forrige års målinger. Målingene ligger innenfor normale variasjoner.

I Folldal er forsøket med våtmark avsluttet og opprydding oppstartet. Alt organisk materiale er transportert til Røros for å benyttes i våtmarken der.

Det er satt i gang forsøk med væske til væske ekstraksjon av det forurensede vannet i Folldal. Vannprøver er sendt til analyse og forsøk.

Figur 5.3 Årstransport av kobber og sink (tonn) i Folla. Hydrologisk år

5.5 Nordgruvefeltet Røros

Tidligere undersøkelser har vist at Nordgruvefeltet på Røros samlet bidrar med ca. 60 % av tilførselene til øvre Glomma. To andre viktige kilder er Storwartz-feltet og Røros by der avrenning fra området ved smeltehytta betyr mye.

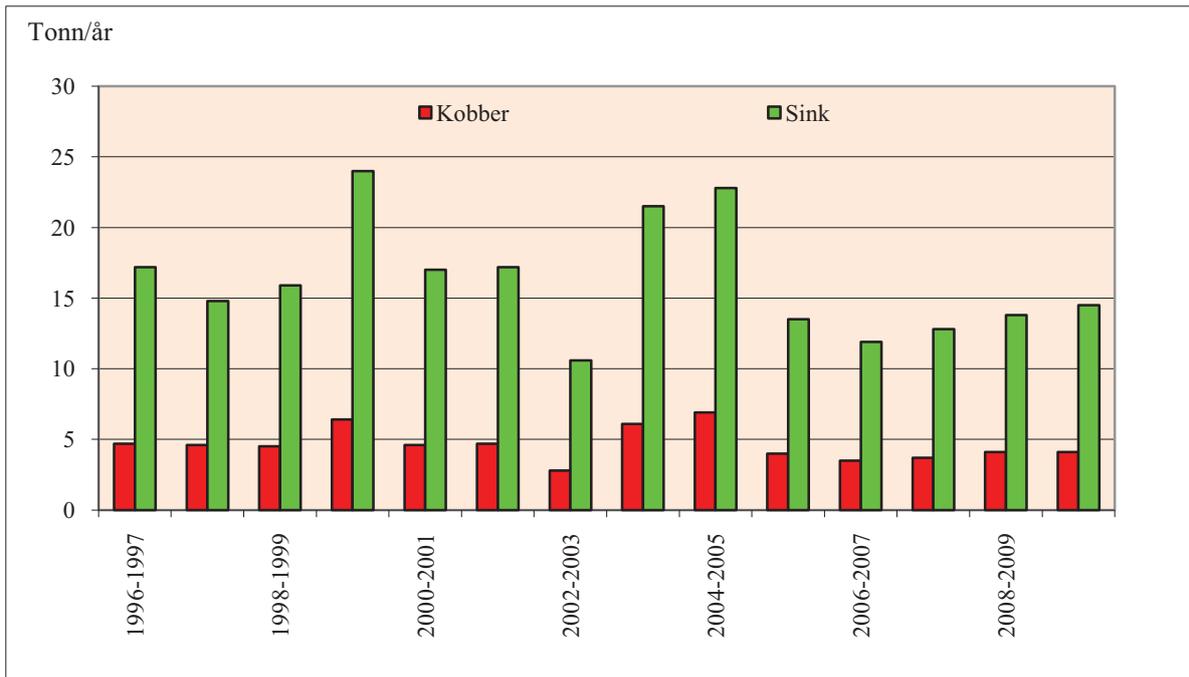
Undersøkelsene i Nordgruvefeltet har pågått over lang tid og startet mens Røros kobberverk ennå var i drift. I årenes løp er det derfor samlet erfaringer om betydningen av de enkelte kildene i feltet. Da det var fare for at den gamle slamdammen ved Kongens gruve kunne gli ut og forårsake en forverring av situasjonen ble det i perioden 1992-1994 gjennomført tiltak for å forsterke denne. Selve dammen samt noen velttemasser ble i tillegg

dekket til for å forsøke å dempe forurensningstransporten fra området.

Beregninger kan tyde på at forurensningstransporten fra området har vært svakt avtakende etter 2004-2005. Frem til 2004-2005 var transporten økende, trolig som følge av at forurensede masser ble flyttet på ved gjennomføring av tiltakene. Situasjonen er i ferd med å stabilisere seg igjen, men de årlige variasjonene kan være betydelige som følge av nedbør og klima.

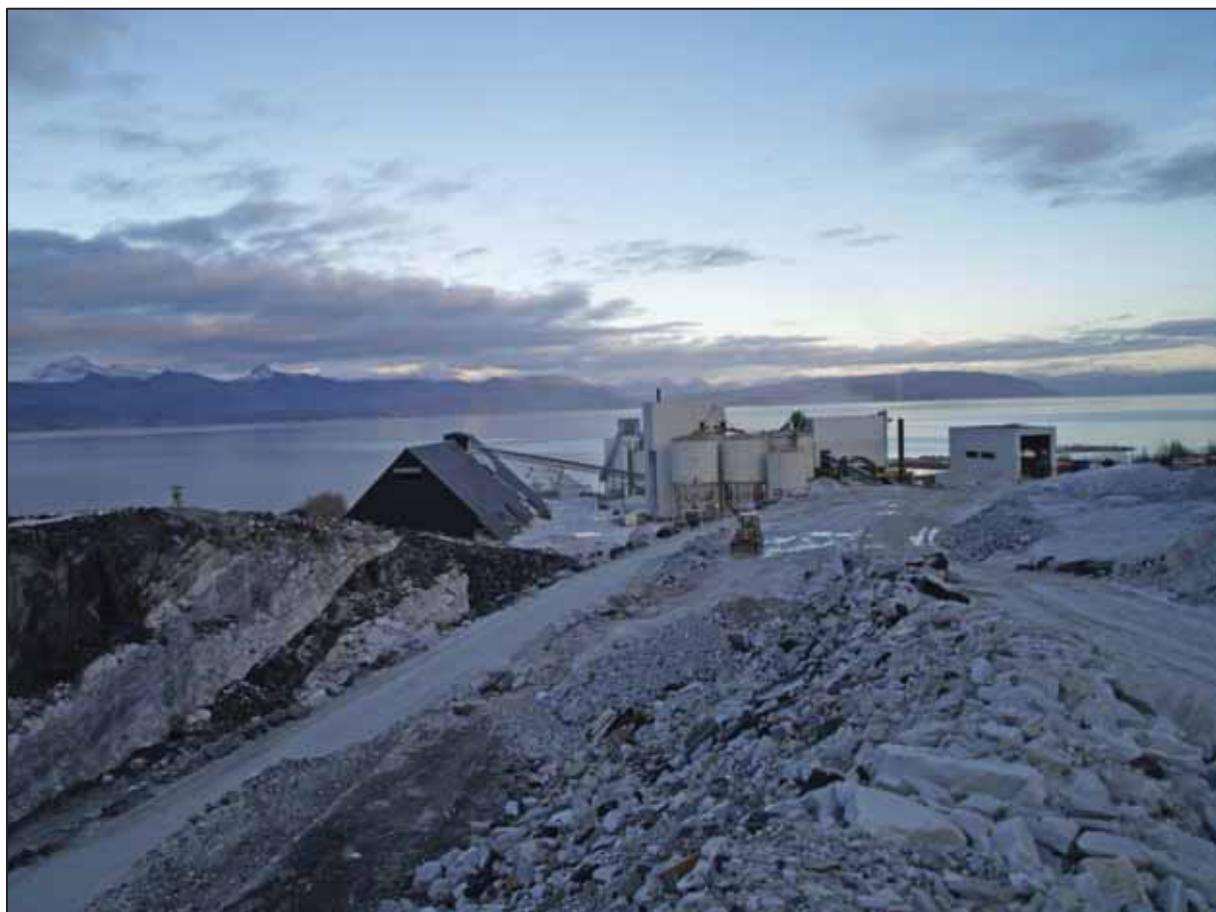
Målinger viser en viss reduksjon i metalltransporten i Orva sammenlignet med forrige års målinger.

Den etablerte våtmarken fungerer så langt som forventet.

Figur 5.4 Årstransport av kobber og sink (tonn) i Orva. Hydrologisk år.

6. MINERALNÆRINGEN I 2010

Hekkelstrand dolomittbrudd i Ballangen, foto Peter J. Brugmans

6.1 Produksjonsdata fra mineralnæringen

Det har gjennom de siste 30 årene vært en betydelig strukturendring i næringen. Malmproduksjonen som utgjorde 50% av produksjonsverdien i 1981 er i dag sterkt redusert, mens produksjonen av industrimineraler har økt kraftig, naturstein har økt moderat, grus og pukk har økt mye de siste årene. For 2009 gikk salget av de fleste mineraler ned pga finanskrisen som førte til et mindre behov for disse produktene. For 2010 ser man imidlertid en oppgang.

For 20 år siden var staten en stor eier, særlig i malmbransjen gjennom eierskapet i Norsk Jernverk/Rana Gruber og A/S Sydvaranger med datterselskaper. Etter salget av AS Olivin er staten nå uten eierinteresser i mineralnæringen på fastlands-Norge. De fleste store eksportrettede bedriftene innen mineralnæringen er i dag helt eller delvis eid av utenlandske

selskaper. Den samlede produksjonsverdien regnet i løpende priser, har de siste årene hatt om lag samme utvikling i bergindustrien som i den landbaserte industrien for øvrig.

Direktoratet samler i samarbeid med Norges geologiske undersøkelse inn produksjonsdata fra bergverksindustrien. For året 2010 er det kommet inn rapporter fra 1190 uttakssteder i Norge.

På grunnlag av innsamlede data er det utarbeidet oversikter som viser utviklingen i mineralnæringen gjennom de siste 10 år.

Bergverksproduksjonen viste i 2010 en oppgang i forhold til året før. I 2010 ble det solgt til sammen ca. 85 mill. tonn mineralske råstoffer i Norge, til en verdi av 11 milliarder kr. Mineralnæringen hadde ca. 5550 årsverk. Målt etter omsetningsverdi er Møre og Romsdal, Rogaland, Nordland, Vestfold og Finnmark Norges viktigste bergverksfylker.

6.2 Malmgruver

Etter siste verdenskrig har det til sammen vært drift i 34 malmbergverk i Norge. Tidlig på 1980-tallet var jernmalm den viktigste mineralressursen på land i Norge. Senere gikk jernmalmproduksjonen nedover og siden utgangen av 2002 og frem til 2009 var Rana Gruber AS i Rana kommune og Titania AS i Sokndal kommune de eneste malmgruvene som var i drift.

I 2009 ble det satt i gang drift i gruvene i Bjørnevatn igjen.

Pr. utgang av 2010 var det tre malmgruver i drift i Norge. I tillegg fortsatte prøveproduksjonen av molybdenmalm som høsten 2007 ble satt i gang på Knaben forekomsten i Vest-Agder. Etterspørselen etter jernmalm øker. Veksten er hovedsakelig drevet av Kina.

I 2010 lå omsetningen til malmgruvene på 1,8 mrd. kr, mens den i 2009 var på 770 mill. kr. Det ble produsert til sammen 4 mill. tonn

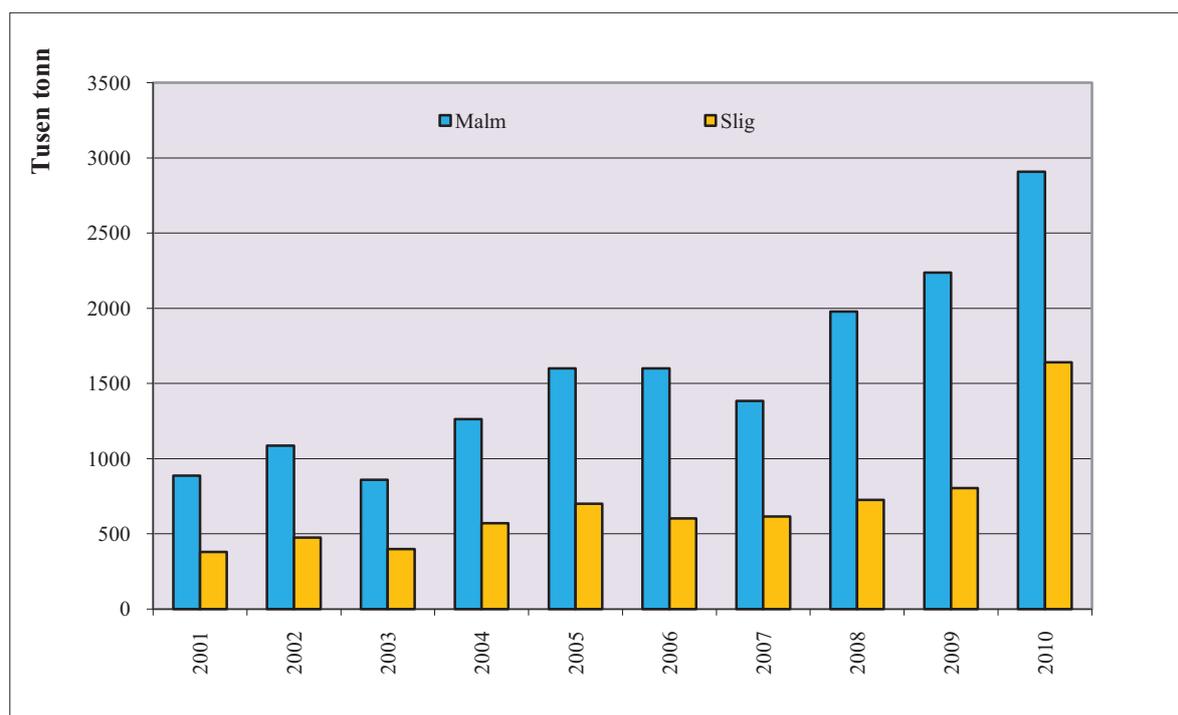
konsentrater, og malmgruvene sysselsatte 1013 personer.

6.2.1 Rana Gruber AS

Etterspørselen i løpet av året har vært god og er for tiden økende noe som gjør at selskapet vurderer å gjenåpne gamle dagbrudd for å dekke etterspørselen etter jernmalmprodukter.

I 2010 ble det tatt ut 2,9 mill. tonn råmalm, herav 1,2 mill fra underjordsgruve. Av malmen ble det fremstilt 1,6 mill. tonn slig som i hovedsak ble eksportert. I tillegg ble det tatt ut 2,2 mill tonn gråberg, hvorav 300.000 tonn fra oppfaring/tilredning av nytt nivå under jord. Ved bedriften ble det utført 294 årsverk, herav 100 innleide. Driften har gått jevnt gjennom året og det har i løpet av året ikke vært nevneverdige uhell eller avbrudd i driften.

Produksjonsutviklingen for tiårsperioden 2001 – 2010 går frem av figur 6.1.

Figur 6.1 Produksjon ved Rana Gruber AS 2001 – 2010.

6.2.2 Sydvaranger Gruve AS

Driften ved Sydvaranger Gruve i Bjørnevatn ble satt i gang igjen i løpet av 2009 etter å ha vært innstilt siden 1996. I løpet av det første driftsåret ble det brutt ut 2,45 mill tonn malm og 1,66 mill. tonn gråberg. I løpet av driftsåret

2010 ble det brutt ut 3,74 mill. tonn malm og 8 mill tonn gråberg. Det ble solgt 1,4 mill. tonn jernmalmslig. Ved bedriften ble det utført 447 årsverk, hvorav 141 innleide.

Selskapet har slitt med produksjonen og har produsert mindre og dårligere kvalitet enn

forventet. For å bedre kvaliteten på produktene er det foretatt en del investeringer i nytt produksjonsutstyr. I september gikk den første skipslasten med jernmalmslig fra Kirkenes til Kina gjennom Nordøstpassasjen. Dette er første gangen et ikke-russisk skip har fått tillatelse til å frakte varer langs nordkysten av Russland, gjennom den såkalte Nordøstpassasjen. Turen til Kina ble beregnet til 21 dager, noe som er en besparelse på 12 dager fremfor å gå gjennom Suez-kanalen.

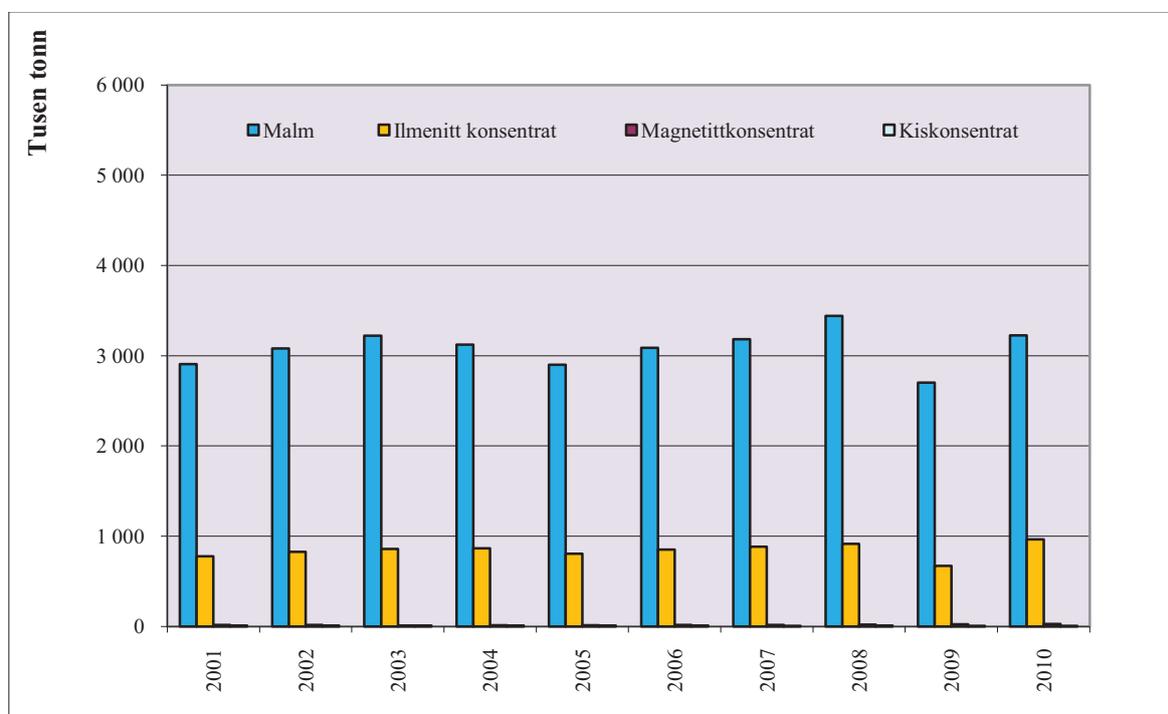
6.2.3 Titania AS

Titania AS i Sokndal i Rogaland er Europas største produsent av ilmenitt (jern-titan oksyd)

som etter videreforedling benyttes som hvitt pigment i maling, plast og papir. I tillegg produserer bedriften et nikkelkonsentrat og magnetittlig.

Titania ble ikke hardt rammet av finans-krisen, men merket noe nedgang. Dette skyldes økt konkurranse av malm fra Amerika og Afrika.

For 2010 har produksjonen økt i forhold til 2009 og det ble i løpet av året produsert 3,2 mill. tonn råmalm og 5,8 mill. tonn gråberg. Av dette ble det fremstilt 964.000 tonn ilmenittkonsentrat, 27.000 tonn magnetitt og ca. 7.400 tonn sulfidkonsentrat. Det ble utført 260 årsverk ved bedriften.

Figur 6.2 Produksjon ved Titania AS 2001-2010.

6.3 Industrimineraler

Industrimineraler er mineraler og bergarter som på grunn av sine fysiske og kjemiske ikke-metalliske egenskaper danner grunnlag for industriell utnyttelse. Anvendelsesområdene er mange. En rekke av de produkter vi omgir oss med til daglig inneholder industrimineraler. Slike produkter kan være papir, plast, keramikk, glass og maling.

De viktigste industrimineralene som utvinnes i Norge i dag er kalkstein, dolomitt, kvarts, olivin, feltspat, nefelin, grafitt og anorthositt.

Kalkstein, som bl.a. benyttes til sement, i kjemiske og metallurgiske prosesser som fyllstoff i papir, plast, gummi, asfalt etc., er den mest anvendte bergarten, og utvinnes en rekke steder i landet. Olivinproduksjonen på Nordvestlandet er også stor og utgjør over halvparten av produksjonen av olivin i verden (den delen av produksjonen som eksporteres). Det europeiske olivinmarkedet er dominert av Norge, med Grønland og Spania tett etter. Videre er det flere mindre produsenter i Østerrike, Spania og Tyrkia. Olivin har i likhet

med kalkstein en rekke anvendelsesområder, bl.a. benyttes det som slaggdanner i råjernsverkene, som blåsesand og i ildfaste materialer.

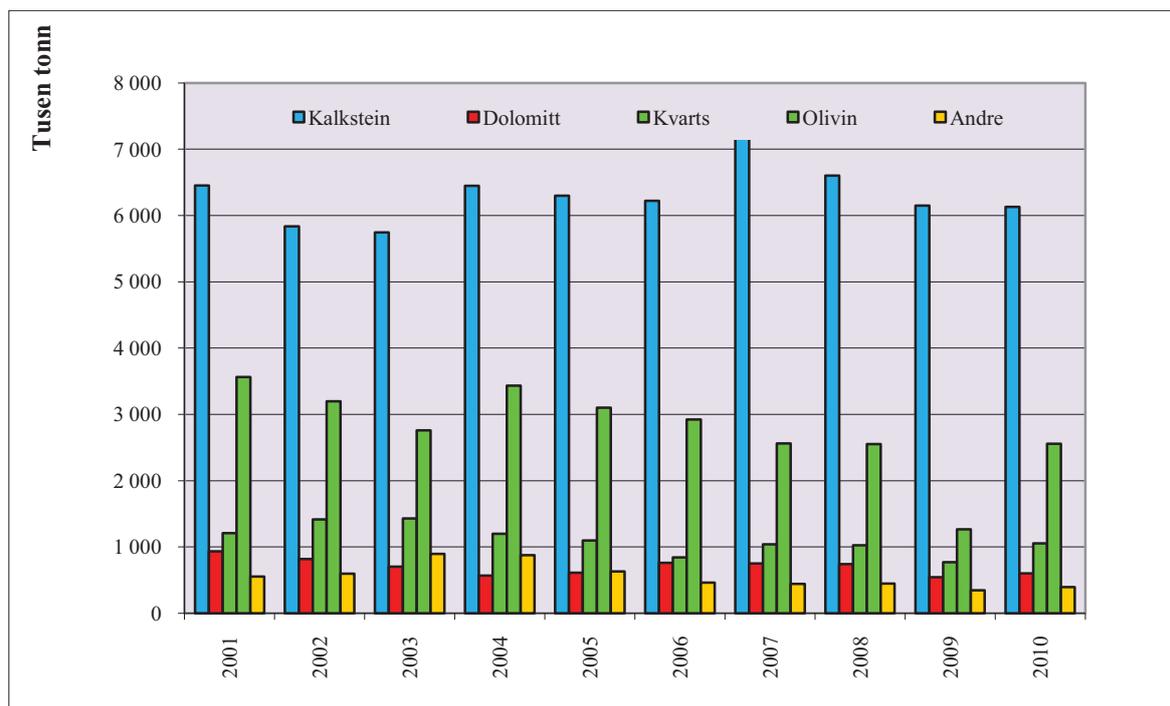
Markedsmessig skiller industrimineraler seg fra metalliske mineraler ved at prisene er mer stabile.

De viktigste fortrinn for Norge som mineralprodusent er det rike utvalget av krystalline bergarter som ikke er lett tilgjengelig på kontinentet, gode utskipningsforhold fra forekomster som ligger nært til sjø, samt høyt teknisk nivå og FoU-miljø. Disse fortrinnene gir gode muligheter for fortsatt

ekspansjon innenfor industrimineralproduksjon i Norge.

I 2010 ble det omsatt industrimineraler for 2,60 milliarder kr, med et uttak på 10,7 mill. tonn. 907 personer var i 2010 ansatt i bransjen. Litt over en tredjedel av produksjonen ble eksportert. Kalksteinsslurry, olivin og nefelinsyenitt er de viktigste eksportproduktene. I følge bedriftene utgjorde eksportverdien på 2,22 milliarder kr 86 % av omsetningen for mineralbedriftene i 2010.

Figur 6.3 viser produksjonen av industrimineraler i Norge i tidsrommet 2001 – 2010.

Figur 6.3 Produksjon av industrimineraler I Norge 2001 – 2010.

6.4 Bygnings- og monumentstein

Betegnelsen naturstein brukes om all stein som kan sages, spaltes eller hugges til bruk i bygninger, monumenter og utearealer. Naturstein deles inn i blokkstein, skifer og murestein.

Det er vanlig å skille mellom to hovedgrupper naturstein; blokkstein og skifer. Massivsteinen (blokkstein) brytes i store blokker som sages opp i plater og emner. Skifer er bergarter som kan spaltes opp i tynne plater etter naturlige, plane sjikt. Skiferaktige bergarter benyttes også til tørrmurestein.

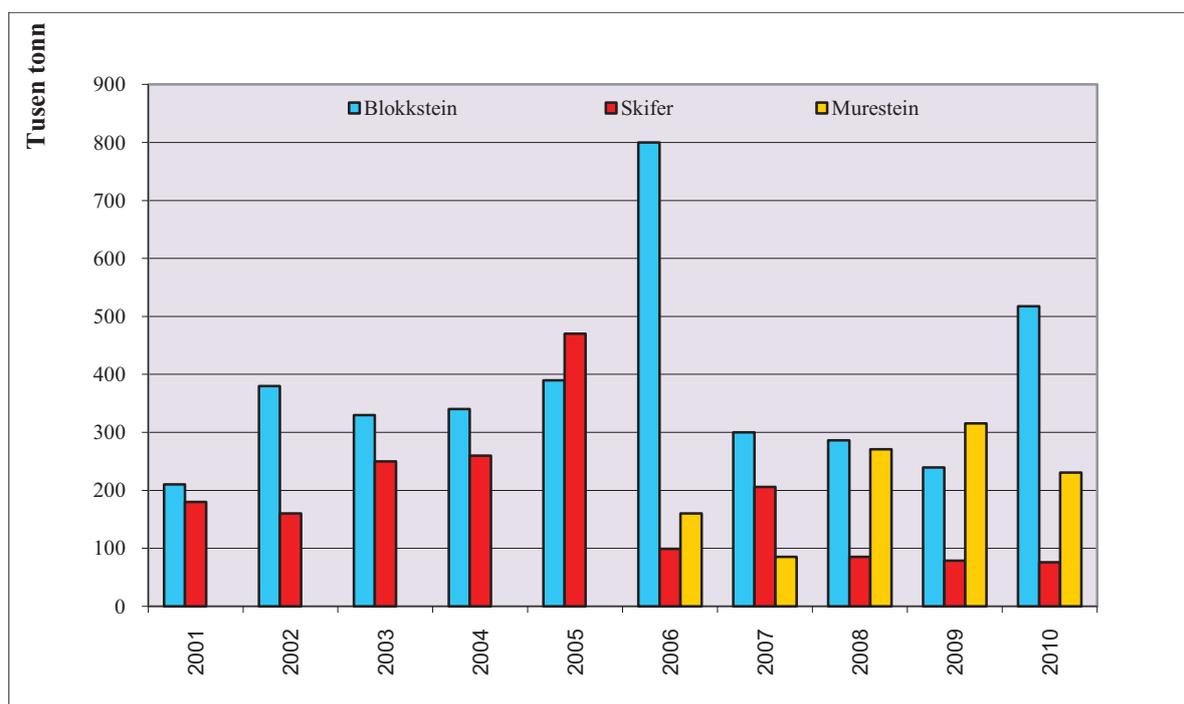
Norsk blokkstein omfatter harde bergarter som larvikitt, granitt og gneis, og myke bergarter som marmor, serpentinit og kleberstein. Skiferproduksjonen knytter seg til kvartsittskifer, fyllittskifer og glimmerskifer.

På eksportmarkedet ventes fortsatt noe vekst for skifer, mens blokkstein har fått noe større konkurranse. Det innenlandske markedet har variert noe de siste årene når det gjelder naturstein til bygg og uteanlegg. De siste ti årene har man fått færre og større enheter i norsk steinindustri, og da særlig innen skiferenæringen og i larvikittproduksjonen. Det finnes en rekke små anleggsfirma som produserer murestein og skifer til eget bruk.

De fleste natursteinprodusentene er små bedrifter med mindre enn 20 ansatte, og driften er begrenset til uttaksvirksomhet. Norge har en rekke forekomster av bergarter som er interessante for verdensmarkedet. Grønn kvartsitt fra Kautokeino og anorthositt med fargespill fra Rogaland er slike eksempler.

I 2010 ble det omsatt naturstein (blokkstein, murestein og skifer) for 836 mill. kr. Totalt

uttak var på 824 000 tonn. Antall sysselsatte var 597.

Figur 6.4 Produksjon av blokkstein, skifer og murestein i perioden 2001 – 2010.

6.5 Byggeråstoffene sand, grus, pukk og leire

Pukk og grus nyttes til bygge- og anleggsformål. Råstoffene tas ut fra fjell ved sprengning, eller fra naturlige grusavsetninger. Materialene sorteres til bruk i bygg, vei og anlegg.

I Norge kan man ikke lenger betrakte grus og pukk som ubegrensede ressurser. Kunnskap om forekomster av pukk og grus er derfor viktig i arealplansammenheng. Områder med gode forekomster legges ofte ut til annet formål enn råstoffutvinning i kommuneplanens arealdel. Det er viktig at planleggerne har kunnskap om forekomstene slik at mest mulig helhetlige avveininger kan foretas i planprosessen.

Pukk kan brukes til de samme formål som naturlig sand og grus, men er dyrere å produsere siden fast fjell må sprenges ut og knuses. Pukk utgjør likevel en økende andel av forbruket av byggeråstoffer. Dette har sammenheng med lokal knapphet på sand og grus, og at det stilles økte kvalitetskrav til byggeråstoffer som naturlig grus ikke alltid kan dekke.

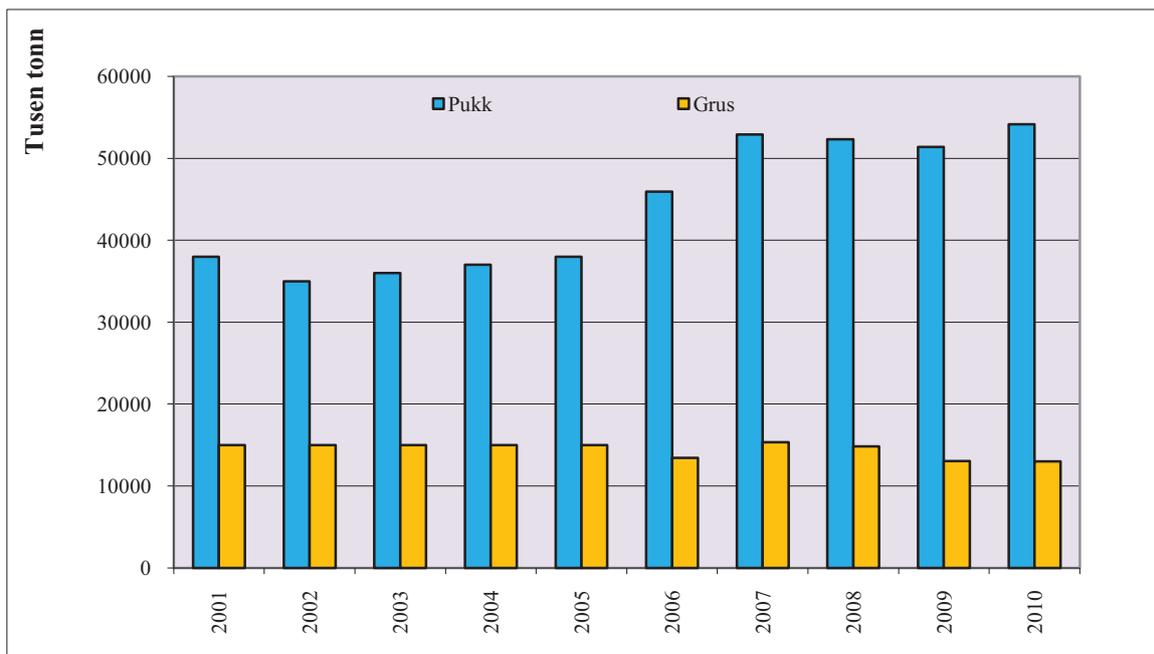
Grunnet høye transportkostnader foregår mye av grus- og pukkproduksjonen i nærheten

av bruksområdene. Omlag 43% av produksjonen går til veiformål, mens 28% går til betongproduksjon. Ca. en tredjedel går til andre formål som f planering av anleggsområder og til planering og tildekking ved legging av rørledninger på norsk kontinental-sokkel.

Under innsamlingen av produksjonstall for 2010 har Direktoratet og NGU mottatt svar fra 444 uttakssteder for grus og 454 uttakssteder for pukk.

Totalt ble det i 2010 solgt ca. 54 millioner tonn pukk og ca.13 millioner tonn grus. I tillegg kommer ca. 201000 tonn leire. Salgsverdien av disse råstoffene utgjør ca. 4.06 mrd kroner.

Det finnes ca. 20 store pukkverk langs kysten av sør og vest-Norge. I 2010 ble det eksportert 17,4 mill. tonn pukk og 0,12 mill tonn sand og grus til en verdi av 880 mill. kr. Det meste eksporteres til Tyskland, Danmark, Storbritannia, Nederland og Polen. Flere av produsentene er i ferd med å øke ressursgrunnlaget for å sikre fremtidig drift. Samtidig øker også kravene til kvalitet og kompetanse hos ansatte.

Figur 6.5 Produksjon av pukk og grus i perioden 2001 – 2010.

7. OVERSIKTER

7.1 Direktoratets personale

Følgende personale var ansatt i Direktoratet ved utgangen av 2010

Per Zakken Brekke	Bergmester	Trondheim/Svalbard
Bård Dagestad	Assisterende direktør	Trondheim
Peter J. Brugmans	Senioringeniør	Trondheim/Svalbard
Børre Fiva	Senioringeniør	Trondheim
Stein Erik Hansen	Senioringeniør	Trondheim
Arve Haugen	Senioringeniør	Trondheim
Alf Viktor Larsen	Senioringeniør	Trondheim
Bjarne Lieungh	Senioringeniør	Trondheim
Idunn Kjølle	Senioringeniør	Trondheim
Marte Kristoffersen	Senioringeniør	Trondheim
Steinar Nilssen	Senioringeniør	Trondheim
Trond Refseth	Senioringeniør	Trondheim
Heidi Beate Wennberg	Kontorleder/rådgiver	Trondheim
Anne Marit Kvernød	Rådgiver	Trondheim
Else Skjetne	Førstekonsulent	Trondheim
Brit Kaasbøll	Seniorsekretær	Trondheim
Elisabeth Skogstad	Førstesekretær	Trondheim

7.2 Forvaltning og saksbehandling

I tabell 7.2.1 er det gitt en oversikt over utviklingen i antall saker innefor de forskjellige kategorier i perioden 2006 - 2010.

7.2.1 Forvaltning og saksbehandling 2006 – 2010

SAKSTYPE	2006	2007	2008	2009	2010
Mineralrettigheter (tildelte):					
- mutinger	1.675	3.378	1 227	821	-
- utmål	30	4	1	12	15
- undersøkelsesrett					235
- utvinningsrett					1
- gullvasketillatelse	23	17	71	369	-
- kalksteinskonsesjoner	3	5	1	1	-
- kvartskonsesjoner	1	1	1	0	-
- prøvedriftstillatelse					4
- godkjenning av bergteknisk ansvarlig					5
- driftskonsesjoner					5
Saker etter plan- og bygningsloven kap. VII-a					
- konsekvensutredninger vedlegg I	4	3	1	-	-
- Planprogram forelegging	7	10	10	8	5
Driftsplaner og tilsyn					
- godkjente driftsplaner	61	54	43	52	102
- befaringer og tilsyn	412	467	481	412	606
Høringssaker med mer:					
- kommuneplaner	75	79	89	42	80
- reguleringsplaner	107	101	98	90	58
- verneplaner	14	21	26	22	14
- konsesjoner	10	12	8	1	2
- meldinger i henhold til Pbl.	9	-	-	-	-
- konsesjoner med melding eller KU	12	21	21	33	17
- konsekvensutredninger	5	5	-	-	-

SAKSTYPE (forts.)	2006	2007	2008	2009	2010
- planprogram kommuneplaner	-	-	-	29	47
- planprogram reguleringsplaner	-	-	-	10	35

7.3 Bergrettigheter.

Prospekteringsaktiviteten har sammenheng med metallprisene, da disse er behandlet i kapittel 10 gjentas de ikke her.

7.3.1 De største rettighetstildelingene 2010

Rettighetshaver	Kommune	Unders.rett		Forekomst
		Ant.	Areal i km ²	
Scandinavian Resources AB	Hemnes	48	53,75	Bm, Ag
Nussir ASA	Kvalsund	30	37,45	Cu, Ag, Au, PGM
REE Mining AS	Flere over hele landet	25	246,15	Fe, Ti, Th, Ag, Au, Zn, REE
Metal Prospecting AS	Grong, Hattfjelldal	13	94,37	Fe, Ni, Co, Pt, Bm, Ag, Au
Northern Highlands ApS	Målselv	12	12,00	Ni, PGE, Au, Ag, Bm, Fe, U
NORDIC MINING ASA	Alta, Hasvik	11	107,00	Pt, Pd, Rh, Cu, Ni, Cr
Norrbotten Exploration AB	Kvam, Kvinnherad, Averøy	10	66,66	Bm, Ni, Au, Ag
Geo Mining AS	Dyrøy, Ibestad	6	59,35	Fe
Norw.Resource Ventures AS	Seljord, Kautokeino	6	2,30	Bm
Tasmet AS	Hof, Sande	6	1,78	REE
21st North ApS	Lardal, Larvik, Tjøme	3	7,50	REE
Store Norske Gull AS	Karasjok	3	29,28	Ni, Cu, PGE, Au
TEØK AS	Evje og Hornes, Bømlo, Alta	3	24,00	Cu, Au, U, Ta, Ni REE
Joma Næringspark AS	Røyrvik	2	12,00	Cu, Zn
Per Einar Møller Haukenes	Mandal	2	,60	Au, Ag, Cu

7.3.2 Driftskonsesjoner gitt i 2010

Firma	Kommune	Område	Gnr/bnr	Areal (daa)	Råstoff
Kvinesdal Ferdigbetong AS*	Kvinesdal	Ytre Egeleland	124/72	18	sand/grus
Lauritz Fladby AS - Barntjernmoen*	Ullensaker	Barntjernmoen	176/2	204	sand/grus
Kjell Leite AS - Leite steinbrudd	Skodje	Leite	51/3	38	Pukk
Standal Knuseverk AS - Store Standal	Ørsta	Nymarka	170/1 m.fl.	450	sand/grus
NCC Roads AS - Skutevikåsen	Skien	Skutvikåsen	227/10,12	130	Pukk

8. BERETNING OM BERGVERKSVIRKSOMHETEN PÅ SVALBARD

Fra kullboringene på Bassen 22. juni 2010 foto: Peter J. Brugmans

8.1 Virksomheten på Svalbard i 2010

Aktivitetene på Svalbard faller inn under etatens 5 hovedmål, men for at virksomheten ikke skal bli borte under rapportering av etatens virksomhet er det utarbeidet en samlet rapportering av virksomheten på Svalbard.

Etatens kontor i Longyearbyen har vært bemannet i perioden primo mars til medio november i til sammen 172 dager (185 dager).

Samarbeidet med Arbeidstilsynet fungerer godt og det er foretatt to felles befaringer til Trust Arktikugols anlegg i Barentsburg. Utover dette er det foretatt 7 befaringer i 2010. Disse omfatter Store Norskes gruve 7 og Svea Nord.

I tillegg er det foretatt befaringer av Store Norskes kullboringer på Bassen nord for Adventdalen, CO₂-boringene til UNIS i Adventdalen, samt Store Norske Gull sine under-

søkelsesboringer i St. Jonsfjorden. I løpet av året er også SNG's funnpunkter i St. Jonsfjorden befart. Kartleggingen av gamle gruveåpninger ved gruvene rundt Longyearbyen fortsatte.

Videre er det foretatt en befaring til Pyramiden i forbindelse med oppfølging-/kontroll av gruvebrann. Det ble ved denne befaringen ikke målt branngasser, noe som tyder på at brannen er ebbet ut/slukket.

Direktoratet har hatt utredningsprogram for permanent oppredningsverk i Svea, samt konsekvensutredning for ny gruve i Lunckefjell til høring og samråding. I forbindelse med meldingen om ORV-Svea, har Bergmesteren for Svalbard i samråd med Sysselmannen fastsatt utredningsprogram.

8.2 Budsjett/økonomi**REGNSKAPSOVERSIKT**

	Utgifter i 1000 kr	
	2009	2010
Driftsutgifter	1 310	1 415
Sum utgifter	1 310	1 415

	Inntekter i 1000 kr	
	2009	2010
Utmålsgebyr, årsavgift	1 070	1 084
Sum inntekter	1 070	5 103

8.3 Kullproduksjon

Verdens kjente drivverdige kullreserver vil med dagens produksjon vare i 119 år, mens tilsvarende tall for olje og gass er henholdsvis 46 og 63 år med nåværende produksjonsnivå.

Kull er påvist i drivverdige forekomster i omtrent 70 land. Verdens steinkullproduksjon økte fra 5,794 mrd tonn i 2008 til 5,990 mrd. tonn i 2009 (estimat).

Kull er påvist i drivverdige forekomster i omtrent 70 land.

Verdensforbruket av steinkull øker sterkt og ligger nå på over 5,924 milliarder tonn pr. år (2009-estimat). Spesielt er økningen stor i USA og Kina. Behovet for kull har fortsatt å øke, først og fremst på grunn av sterk økonomisk utvikling i Kina og India. Kullprisene har nådd høyder som syntes urealistiske for få år siden. Dette har også ført til at leveringstid for utstyr og driftsmateriell har økt betydelig i takt med den prisøkningen de fleste råmaterialer har vært gjenstand for. Både Kina, USA og India har store reserver av kull. Det blir nå åpnet nye kullgruver spesielt i USA, Sør-Afrika, Filippinene og Australia. I Norge foregår kullproduksjonen på Svalbard hvor det

er drift i Barentsburg, gruve 7 i Longyear-byen og Svea Nord.

8.3.1 Store Norske Spitsbergen Grube-kompani AS

I 2010 ble det til sammen produsert 2,012 (2,822) tonn kull, herav ca. 75 000 tonn fra gruve 7.

Det ble solgt 1,7 (2,4) mill. tonn kull til en verdi av 1,5 (2,0) milliarder kr. med 414 ansatte i norsk virksomhet.

Ca. 30 % av Svalbardkullene går til metallurgisk industri og resten benyttes til produksjon av energi og sement. Mottakerland for kull fra Svalbard er Tyskland, Danmark, Finland, Storbritannia, Frankrike, Norge, Sverige og Island.

Strosse D4 i Svea Nord var utdrevet i slutten av februar 2010. Strosse D6 var montert og klar til oppstart i april. Dette panelet inneholder 1,9 mill. tonn kull.

Driften i gruve 7 har fortsatt som tidligere med ett skifts drift.

Planlegging av en ny gruve i Lunckefjell nord for Svea Nord fortsatte. Konsekvensut-

redningen var utarbeidet og ble sendt ut på høring i oktober.

Selskapet har gjennomført kullboringer i Svea Øst, og randsonen av Svea Nord. Det er til sammen boret 6 hull. Utover dette er det foretatt boringer i Lunckefjell og Ispallen i Svea-området. I tillegg er det boret tre hull på Bassen i Adventdalen. I forbindelse med kullprospekteringen er det denne sesongen boret 15 hull på til sammen 3.853 meter.

Sommeren 2010 ble det satt i drift et oppredningsverk på Kapp Amsterdam. Grovt forenklet foregår oppredningsprosessen ved at kull mates inn i anlegget og går over et sikt som skiller ut gods som er mindre enn 50 mm og større enn seks mm. Godset går videre inn i et "heavy media"-anlegg hvor kull og stein skilles fra hverandre ved at stein synker og kull flyter. Verket har en kapasitet på 100 tonn pr. time, og ble kjørt med tilfredsstillende resultat frem til avslutningen av skipningssesongen.

Selskapet sa ikke fra seg utmål i 2010. Ved utgangen av året hadde SNSG 127 utmål og morselskapet Store Norske Spitsbergen Kullkompani AS 189 utmål, til sammen 316 utmål som samlet dekker et areal på 2.978 km².

8.3.2 Trust Arktikugol

Det har i løpet av året ikke vært ordinær produksjon i Barentsburg. Produksjonen ble av-

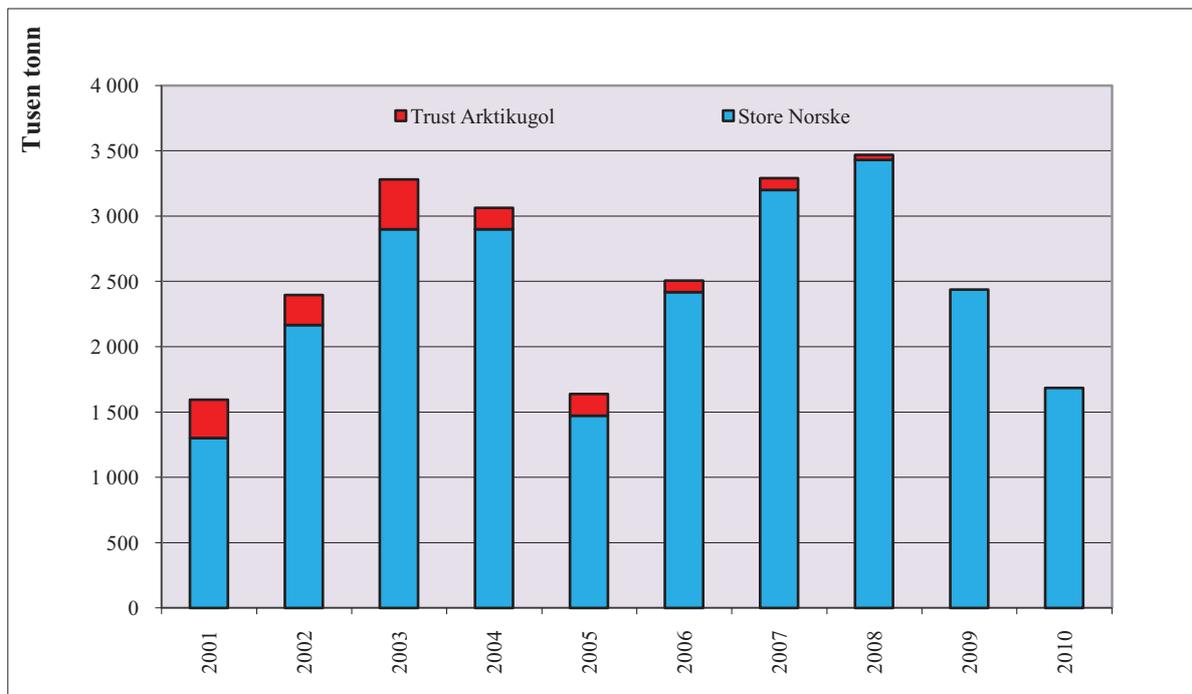
brutt av brann i gruva 17. april 2008 hvor 2 mann omkom. Tre uker etter at brannen brøt ut mistet enda en mann livet i forbindelse med forberedelser til å sette gruva under vann. Arbeidet med å lense gruva foregikk frem til våren 2009. Etter dette har arbeidet under jord bestått i å klargjøre gruva for produksjon. Disse arbeidene var fullført mot slutten av 2010. I tilknytning til oppgraderingen av gruva er det installert et overvåkingssystem. Parametre som overvåkes er parametre som kan forårsake eller ta del i en brann, herunder metan, oksygeninnhold, kullos og støv. I tillegg overvåkes lufthastigheten i ventilasjonsveiene. Systemet kobler ut strømmen når grenseverdier overskrides.

Det har i løpet av året vært et mindre uttak av kull fra oppfaring for å forsyne kraftstasjonen med kull. Ved befaringen i november ga Arbeidstilsynet klarsignal til oppstart av gruva igjen.

Bemanningen i Barentsburg var på ca. 400.

I Pyramiden foregår det fremdeles sporadiske oppryddingsarbeider etter nedleggelsen av gruvedriften i 1998.

Selskapets utmål Zeipeldalen nr. 1-2 falt i det fri ved utgangen av året. Selskapet har ikke anmeldt nye funnpunkter eller begjært utmål. Ved utgangen av året hadde selskapet 48 utmål som dekker et areal på 454 km².

Figur 8.1 Samlet kullproduksjon på Svalbard i perioden 2001-2010.

8.4 Store Norske Gull A/S

Store Norske Gull boret i alt 21 hull på til sammen 3.200 meter på gullmineraliseringen i St. Jonsfjorden. Boringene viser samme type mineralisering som tidligere er funnet ved overflatekartlegging. Boringen foregikk på en 7 kilometer lang struktur som selskapet har kartlagt tidligere. Enkeltprøver fra kartleggingen har vist store variasjoner i gullinnholdet, fra 2 gram pr. tonn og opp til 55 gram pr. tonn. Det er også funnet prøver med over ti gram pr. tonn.

8.5 Petroleumsvirksomheten

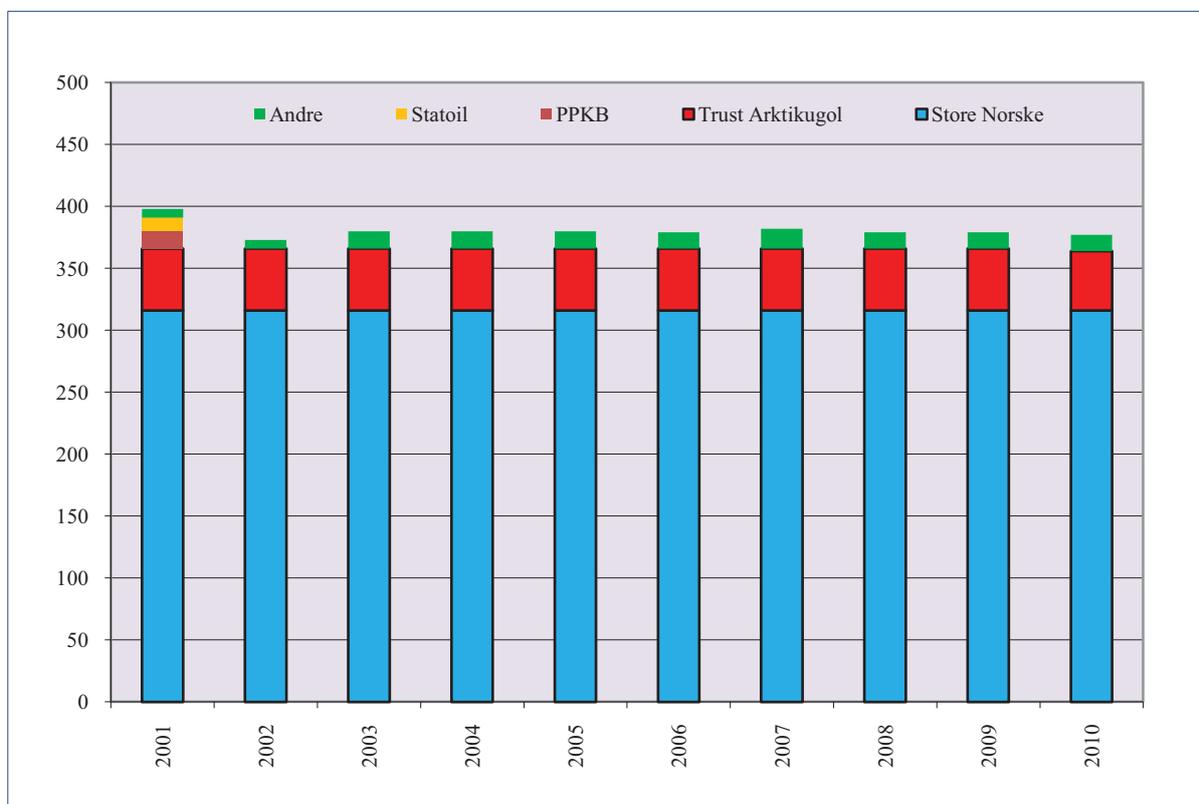
Oljeselskapene har i 2010 ikke hatt aktivitet på Svalbard.

UNIS har fortsatt arbeidet med å kartlegge mulighetene for CO₂-lagring i grunnen i Adventdalen.

8.6 Funnpunktanmeldelser og utmål

Det er i løpet av 2010 ikke kommet inn anmeldelse av nye funnpunkter. Store Norske Gull har begjært utmål i St. Jonsfjorden. Det er i 2010 utstedt 1 søkeseddel i henhold til BVO. Siden 2001 har det vært en svak nedgang i antall utmål noe som går frem av fig. 8.3.

Øvrige saker med tilknytning til Svalbard samt funnpunkt og utmål på Svalbard fremgår av 9.1 -9.3.

Figur 8.2 Utviklingen antall utmål på Svalbard i perioden 2001-2010.

9. SVALBARD OVERSIKTER

9.1 Oversikt over funnpunkter på Svalbard à jour 31. desember 2010

FORKLARING TIL FUNNPUNKTLISTEN:

Lnr.: - ”løpenummer” - nummer som brukes ved internt saksbehandling hos Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard og som identifikasjon ved plotting av funnpunktene på kart.

Koordinater/område: - koordinater oppgitt i UTM-systemet, som grader, minutter og sekunder, eller bare navn på området. Kartdatum som er brukt er ED 50 eller WGS 84.

Eier: - selskap/person som eier funnpunktet. Navnene er forkortet slik:

NAOC – North American Oil Corp. AS, Hatlen 1, 6240 ØRSKOG

SNSK – Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S, Postboks 613, 9171 LONGYEARBYEN

SNG – Store Norske Gull A/S, N-9171 LONGYEARBYEN

SVO – Svalbard Oil Company AS, Hatlen 1, 6240 ØRSKOG

Merket: - funnpunktanmelderens nummer på funnpunkmerket.

Dato og tidspunkt: - Merkedato (dd.mm.år) samt klokkeslett.

Kart: - Kartblad i Norsk Polarinstitutt 1:100 000 serie som funnpunktet ligger på.

***:** - Funnpunkt som det er begjært utmål på.

Prøve: - Funnpunktprøve.

Geol.ind = Geologiske indikasjoner på petroleum

Foss.ba. = fossilførende bergart

Lnr.	Koordinater/område:	Eier:	Merket:	Dato:	Tid:	Kart:	Prøve:
8502	Reaumurfjellet	SNSK	SNSK01-2006	22.09.06	09.30	FP1-2006	Kull
8503	Reaumurfjellet	SNSK	SNSK02-2006	22.09.06	15.21	FP2-2006	Kull
8504	Linnédalen	SVO	1	10.07.07	20.25	B9	Geol.ind
8505	Linnédalen	SVO	2	10.07.07	20.35	B9	Geol.ind
8506	Linnédalen	SVO	3	10.07.07	20.45	B9	Geol.ind
8507	Blåhuken	SVO	1	10.11.07	20.15	B10	Geol.ind
8508	Blåhuken	SVO	2	10.11.07	20.15	B10	Geol.ind
8509	Blåhuken	SVO	3	10.11.07	20.15	B10	Geol.ind
8510	Billefjorden	NAOC	1	10.08.08	17.36	C8	Geol.ind
8511	Billefjorden	NAOC	2	10.08..08	17.36	C8	Geol.ind
8512	Billefjorden	NAOC	3	10.08.08	17.36	C8	Geol.ind
8513	Billefjorden	NAOC	4	10.08.08	17.36	C8	Geol.ind
8514	Billefjorden	NAOC	5	10.08.08	17.36	C8	Geol.ind
8515	Billefjorden	NAOC	6	10.08.08	17.36	C8	Geol.ind
8516	Billefjorden	NAOC	7	10.08.08	17.36	C8	Geol.ind
8517	Billefjorden	NAOC	8	10.08.08	17.36	C8	Geol.ind
8518	Billefjorden	NAOC	9	10.08.08	17.36	C8	Geol.ind
8519	Billefjorden	NAOC	10	10.08.08	17.36	C8	Geol.ind
8520	Billefjorden	NAOC	11	10.08.08	17.36	C8	Geol.ind
8521	Billefjorden	NAOC	12	10.08.08	17.36	C8	Geol.ind
8522	Billefjorden	NAOC	13	10.08.08	17.36	C8	Geol.ind
8523	Billefjorden	NAOC	14	10.08.08	17.36	C8	Geol.ind
8524	Billefjorden	NAOC	15	10.08.08	17.36	C8	Geol.ind

8525 Billefjorden	NAOC	16	10.08.08	17.36	C8	Geol.ind
-------------------	------	----	----------	-------	----	----------

Lnr.	Koordinater/område:	Eier:	Merket:	Dato:	Tid:	Kart:	Prøve:
8526	Billefjorden	NAOC	17	10.08.08	17.36	C8	Geol.ind
8527	Billefjorden	NAOC	18	10.08.08	17.36	C8	Geol.ind
8528	Billefjorden	NAOC	19	10.08.08	17.36	C8	Geol.ind
8529	Billefjorden	NAOC	20	10.08.08	17.36	C8	Geol.ind
8530	Billefjorden	NAOC	21	10.08.08	17.36	C8	Geol.ind
8531	Billefjorden	NAOC	22	10.08.08	17.36	C8	Geol.ind
8532	Billefjorden	NAOC	23	10.08.08	17.36	C8	Geol.ind
8533	Billefjorden	NAOC	24	10.08.08	17.36	C8	Geol.ind
8534	Billefjorden	NAOC	25	10.08.08	17.36	C8	Geol.ind
8535	Billefjorden	NAOC	26	10.08.08	17.36	C8	Geol.ind
8536	Billefjorden	NAOC	27	10.08.08	17.36	C8	Geol.ind
8537	Billefjorden	NAOC	28	10.08.08	17.36	C8	Geol.ind
8538	Tenoren	SNSK	SNSK-2008-1	23.10.08	10.45	C9	Kull
8539	Bassen	SNSK	SNSK-2008-2	23.10.08	11.10	C9	Kull
8540	Bassen	SNSK	SNSK-2008-3	23.10.08	11.55	C9	Kull
8541	Dirigenten	SNSK	SNSK-2008-4	23.10.08	12.15	C9	Kull

Trondheim 31.12.2010

9.2 OVERSIKT OVER UTMÅL PÅ SVALBARD PR. 31 DESEMBER 2010

Utmålshaver		antall	areal km ²
Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S (SNSK)		189	2.978,07
Store Norske Spitsbergen Grubekompani A/S (SNSG)		127	
Trust Arktikugol (TA)		48	454,34
Northlight Oil AS (NO)		6	60,31
Nox Polaris DA (NP)		1	9,80
Reistad Consult AS (RC)		2	19,88
Svalbard Mineral AS (SM)		1	10,00
Svalbard Oil Co AS (SOC)		3	30,00
		377	3.562,40

I. OKKUPANTUTMÅL FRI FOR ÅRSAVGIFT. JFR. BVO § 35 - 3. I alt 161 utmål.

Ma. nr.	Traktateiendommens navn:	Nåværende eier:	Utmål nr.	Tildelt datum:	Endelig datum:	Arbeidsplikt
12	Indre Lågfjord	SNSG	1-5	25.07.34	08.04.35	01.10.40
12	Indre Lågfjord	SNSG	6-62	20.09.37	16.04.38	01.10.43
17	Grønfjordbotn	SNSK	1-8	23.08.37	07.04.38	01.10.43
18	Grøndal	SNSK	1-26	18.07.39	11.04.40	01.10.45
19	Barentsburg	TA	1-6	04.10.37	16.04.38	01.10.43
20	Colesbukta	SNSK	1-4	16.10.39	20.05.40	01.10.45
21	Grumant	TA	1-8	05.10.37	16.04.38	01.10.43
22	Longyeardal	SNSK	1-20	07.07.39	11.04.40	01.10.45
23	Adventdal	SNSK	1-13	14.01.38	26.07.38	01.10.43
23	Adventdal	SNSG	14-22	14.01.38	26.07.38	01.10.43
30	Pyramiden	TA	1-5	06.10.37	16.04.38	01.10.43

II. ALMINNELIGE UTMÅL PÅ EGEN GRUNN. I alt 77 utmål.

Ma. nr.	Traktateiendommens navn:	Nåværende eier:	Utmål nr.	Tildelt datum:	Endelig datum:	Arbeidsplikt
12	Indre Lågfjord	SNSG	63-81	13.08.62	26.03.63	01.10.68
17	Grønfjordbotn	SNSK	9-10	13.08.62	26.03.63	01.10.68
18	Grøndal	SNSK	28-39	13.08.62	26.03.63	01.10.68
20	Colesbukta	SNSK	5	13.08.62	26.03.63	01.10.68
22	Longyeardal	SNSK	21-30	13.08.62	26.03.63	01.10.68
25	Saksedal	SNSK	1-29	13.08.62	26.03.63	01.10.68
32	Bohemianflya	TA	4-7	08.07.71	08.06.72	01.10.77

III. ALMINNELIGE UTMÅL, IKKE EGEN GRUNN. I alt 119 utmål.

Benevnelse	Nåværende eier:	Utmål nr.	Tildelt datum:	Endelig datum:	Arbeidsplikt:
Reindalen	SNSG	1-8	14.08.62	26.03.63	01.10.68
Stemmevatnet	TA	1	12.06.64	14.04.65	01.10.70
Kaldbukta	TA	6-8	23.08.65	24.03.66	01.10.71
Indre Adventdalen	SNSK	1-6	20.08.69	08.04.70	01.10.75
Pyramiden	TA	6	13.07.70	29.04.71	01.10.76
Longyeardal	SNSK	31-35	15.07.70	29.04.71	01.10.76
Bjørnøya	SNSK	1-5	06.08.71	08.06.72	01.10.77
Reindalen	SNSG	9-11	13.05.75	04.04.76	01.10.81
Sinkholmen	SNSK	1-2	01.09.75	04.04.76	01.10.81
Gipshuken	SNSK	1-6	01.09.75	04.04.76	01.10.81
Kapp Mineral	SNSK	1-2	01.09.75	04.04.76	01.10.81
Tunheim	SNSK	1-8	09.08.76	14.04.77	01.10.82
Kongressvatnet	TA	1	09.08.78	14.04.79	01.10.84
Bjørnøya	SNSK	6-11	17.09.81	29.07.82	01.10.87

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard

Årsrapport 2010

Benevnelse	Nåværende eier:	Utmål nr.	Tildelt datum:	Endelig datum:	Arbeidsplikt:
Øvre Reindalen	SNSG	1-7,20-21	17.09.81	29.07.82	01.10.87
Petuniabukta	TA	1	24.08.87	30.05.88	01.10.93
Kvadehuken	SNSK	1-3	05.09.89	05.04.90	01.10.95
Slaknosa	SNSG	1	04.09.90	24.03.91	01.10.96
Svansen	SNSK	1-3	15.08.95	01.03.96	01.10.01
Kapp Laila	SNSK	1-11	19.08.97	28.02.98	01.10.03
Ebbadalen	TA	1-3	19.08.97	28.02.98	01.10.03
Svansen	SNSK	4-6	25.08.98	29.03.99	01.10.04
Ridderborgen	SM	1	07.04.99	23.10.99	01.10.04
Billefjorden	TA	1-15	22.11.99	03.06.00	01.10.05
Deltanaset	RC	1-2	02.08.00	05.03.01	01.10.06
Hopen	NO	1-3	23.09.03	01.04.04	01.10.09
Carolinedalen	NP	1	23.09.03	01.04.04	01.10.09
Hopen	NO	4-6	02.12.03	09.06.04	01.10.09
Lågneset	SOC	1-3	04.09.06	26.09.07	01.10.12

IV. TIDLIGERE OKKUPANTUTMÅL, NÅ ALMINNELIGE UTMÅL M/ÅRSAVGIFT. I alt 20 utmål.

Ma. Traktateiendommens nr. navn:	Nåværende eier:	Utmål nr.	Tildelt datum:	Endelig datum:	Arbeidsplikt
10 Søre Lågfjord	SNSG	1-3	27.10.37	17.05.38	01.10.43
13 Nordre Lågfjord	"	1-13	20.05.38	09.12.38	01.10.43
14 Kolfjellet	SNSK	1-4	10.11.37	17.05.38	01.10.43

SAMMENDRAG

Okkupantutmål uten årsavgift	161	utmål
Alminnelige utmål m/årsavgift:		
a) grunneier	77)	
b) ikke grunneier	119)	116 utmål
c) tidl. okkupantutmål	20	.
Ialt:	377	utmål

Trondheim 31 desember 2010

9.3 Forvaltning og saksbehandling Svalbard 2006– 2010

SAKSTYPE	2006	2007	2008	2009	2010
Bergrettigheter:					
- anmeldte funnpunkt	2	6	32	11	-
- tildelte utmål	3	-	-	-	-
- utstedte søkesedler	1	1			1
Konsekvensutredninger etc					
- konsekvensutredninger	-	-	-	-	1
Høringssaker					
- arealplaner	5	3	1	-	-
- verneplaner	2	2	1	-	-
- annet	1	3	10	4	-
- utredningsprogram	-	-	-	-	1
Tilsyn					
- tilsyn	20	32	3	4	9

10. MINERALMARKEDET I 2010

I oversikten over metallmarkedet er følgende edel- og basemetaller gitt en kort omtale: Gull, sølv, platina, kobber, bly, nikkel og sink. Priskurvene er utarbeidet med bakgrunn i data fra Månadsbladet. Generelle opplysninger om prisutviklingen, bruk etc. for de forskjellige metallene er hentet fra SGU: Mineralmarknaden Periodiska publikationer 2011:1, Raw Materials Group, samt pressemeldinger fra de internasjonale studiegruppene for metaller.

Stigningen i metallprisene som ble registrert i første halvår av 2009 har fortsatt ut året. Det var forventet en bedring etter den globale finanskrisen, men styrken og hastigheten i bedringen har overrasket. Raw Materials Group forventer at trenden fortsetter i 2011 som i 2010, men med en avtrapning i prisnivået i 2012. Den grunnleggende årsaken til dette er pausen i klargjøring av nye gruver og utvidelse av eksisterende gruver, og påfølgende økning i tilførsel fra 2008 til 2010.

Nedenfor er det gitt en oversikt over prisene for utvalgte edel- og basemetaller som danner utgangspunktet for mutingstildelinger. Kurvene er ført frem til slutten av 2010. Prisene på edelmetaller baserer seg på daglige noteringer ved London Bullion market (Au og Ag) og Johnson Matthey (Pt).

For basemetallene, Cu, Pb, Ni og Zn er oversiktene basert på noteringer ved London Metal Exchange (LME).

Prisene er oppgitt i NOK/tonn. Omregningskursene som er benyttet er hentet fra Norges Bank. Som det går frem av oversiktene har det vært en stigning i edelmetallprisene. For kobber, bly, sink og nikkel har det også vært en svak stigning i prisene gjennom året.

10.1 Gull

Gull er det metallet som har klart seg best mot prisfallet for metaller under finanskrisen. I løpet av sommeren og høsten 2010 ble det satt flere rekorder for gullprisen i USD. Årsaken til

at prisen på gull stiger er flere. En viktig årsak er at mange sikrer sine verdier i metallet, ikke minst på grunn av risikoen for inflasjon. En annen årsak er de lave rentenivåene så vel som bekymring for den fremtidige utviklingen av økonomien.

Selv om gullproduksjonen økte i løpet av 2010 så har den ennå ikke nådd de nivåene som den hadde ved innledningen til 2000-tallet. Produksjonen i 2010 ble ca. 2500 tonn mot 2640 tonn i 2001. Produksjonen har økt i så å si alle av de gullproduserende landene med unntak av USA og Sør-Afrika som har hatt en nedgang.

Økningen i gullproduksjonen er en kombinasjon av nye gruver, moderniseringer og økt produksjon i Grasbergs og Batu Hijaus kobber-gullgruver i Indonesia.

Dersom man ser på mengden av gruveprosjekter som har gull som hoved eller som bimetall, kommer produksjonen til å øke betydelig de nærmeste årene (kilde RAW-materials Group/Bergsmannen nr. 2/11).

World Gold Council meldte at i tredje kvartal 2010 steg etterspørselen etter gull med 12 prosent. Kjøp av smykker i India sto for den største økningen med 36 prosent. Året sett under ett forventes imidlertid den største økningen for gull å være innen ulike former for finansielle instrumenter. Lagringen av gullbarrer (bar hoarding) forventes å øke med 60 prosent til 125 tonn.

Forskjellen mellom tilbud og etterspørsel, som kalles nettoinvesteringer i annen form (Implied Net Investment) er fortsatt høy, og utgjør ca. 35 prosent av etterspørselen.

Ved årsskiftet 2010/11 var prisen for en troy ounce 1405,50 USD. Dette tilsvarer en kilopris i norske kroner på 265.223 kr. I 2009 var prisen ved utgangen av året 1087,50 USD/tr.oz. (202.423- NOK/kg.). Det har dermed vært en stigning på 318 USD/tr.oz (62.800 kr/kg) i løpet av året.

Fig. 10.1 Priset utviklingen på gull, gul kurve i NOK/kg, rød kurve i USD7 tr. oz .
Perioden 2001 – desember 2010 (månedsmiddel) Siste 12 måneder er dagsverdier

Priser på gull	Middelverdi år					2010		
	2005	2006	2007	2008	2009	Min	Høyt	Middel
USD per troy oz	440,43	603,74	695,43	871,00	973,05	1058,00	1.421,00	1225,63
NOK per kg	92.295	124.853	131.311	158.178	195.809	202 515	277 495	238 796

10.2 Sølv

I likhet med gull har også sølv har klart seg godt gjennom året, og prisen på sølv har gått gjennom den samme utviklingen som for gull med en kraftig stigning. I slutten av 2010 ble den høyeste sølvprisen på 28 år nådd med en pris på 30,7 USD/tr. oz. Rekord for sølv er fra 1980 med 49,45 USD/tr. oz. Middelverdien for sølv har i 2010 vært på 20,22 USD/tr. oz. Det er først og fremst interessen fra investorer som har drevet sølvprisen opp, og sølv fremstår som et stadig mer interessant objekt blant finansanalytikerne.

Til forskjell fra gull er sølv i større utstrekning også en råvare i industrien så vel som et finansielt instrument. Som en følge av at sølv også benyttes i industrien følger prisen også utviklingen til basemetaller som f.eks kobber og aluminium.

Det totale tilbudet av sølv for 2010 er beregnet å fortsette å øke med fem prosent. Produksjonen fra de primære sølvgruvene forventes å øke marginalt på grunn av store investeringer i løpet av året.

Tilbudet av skrap sølv forventes å øke med 10 prosent i 2010, hovedsakelig på grunn av økende tilførsel fra industrien og sølvsmiddbransjen, og til tross for en minskning i fotoindustrien som er den viktigste kilden. Netto salget av sølv fra regjeringer og sentralbanker

forventes å øke sterkt i 2010, og hoveddelen av disse salgene forventes å skje i Russland.

Den totale etterspørselen etter bearbeidet sølv vurderes å ha økt med ti prosent i 2010, og det forventes en fortsatt men noe lavere økning i 2011. Industriell etterspørsel etter sølv har etter prognose fra analytikerne Gold Fields Mineral Services Ltd, (GFMS 2010) steget med 18 prosent i 2010. Dette skyldes en oppdemt etterspørsel etter sølv som ennå ikke er kommet tilbake til nivået for 2008.

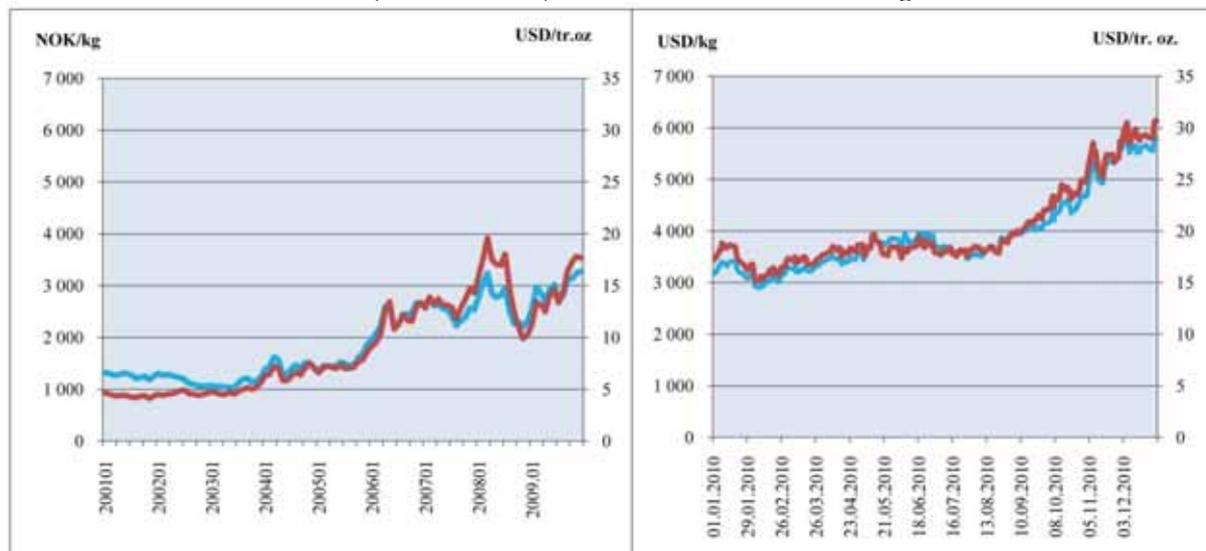
Når det gjelder sølvsmedarbeider og smykker mener GFMS at netto etterspørsel har økt med ca. tre prosent i 2010. De ekstremt høye gullprisene har bidratt til at sølv til en viss utstrekning har erstattet gull.

For sølv kunne det noteres en gjennomsnittspris på 20,19 USD/tr. oz. i 2010, noe som er en markert økning i forhold til gjennomsnittsprisen på 14,67 USD/tr. oz. i 2009. Gruveproduksjonen økte med 2,5 % til 735,9 Moz. (22.839 tonn) i 2010, hjulpet av nye gruveprosjekter i Mexico og Argentina. Mexico gikk forbi Peru som verdens største sølvprodusent i 2010, og etter Peru følger Kina, Australia og Chile. Verdens sølvforsyning økte med 5 % og sto for 30 % av gruveproduksjonen i 2010. Ved utgangen av

2010 var prisen på sølv 30,63 USD/troy ounce, noe som tilsvarer en kilopris på 5.780

NOK/kg. I 2009 var prisen ved utgangen av året 16,99 USD/tr.oz (3.162 NOK/kg.)

Fig. 10.2 Prisutviklingen på sølv, blå kurve i NOK/kg, rød kurve i USD/tr. oz. Perioden 2001 – desember 2010 (månedsmiddel) Siste 12 måneder er dagsverdier

Priser på sølv	Middelverdi år					2010		
	2005	2006	2007	2008	2009	Min	Høyt	Middel
USD per troy oz	7,31	11,55	13,38	15,03	14,67	15,14	30,70	20,21
NOK per kg	1.518	2.389	2.526	2.645	2.929	2.902	5.858	3.932

10.3 Platina

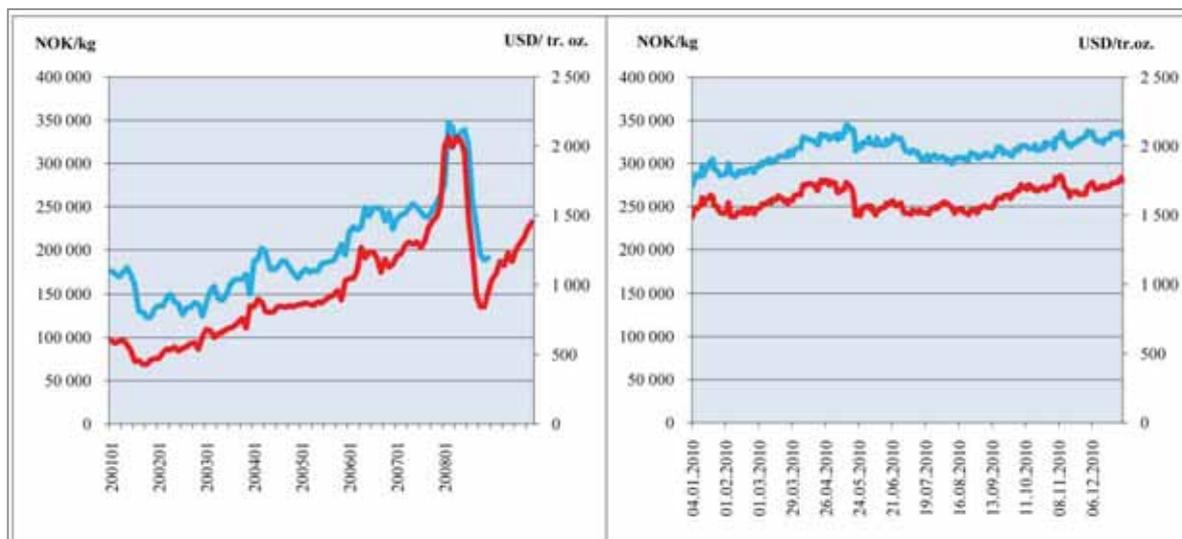
I takt med den økonomiske veksten i 2010 økte den generelle etterspørselen etter platina med 16 % til 245,1 tonn. Global tilførsel av platina økte med 0,6% til 188,5 tonn, mens gjenvinning av platina økte med nesten en tredjedel til 57,2 tonn. Den nye veksten i bilindustrien og annen industri gjorde at platinamarkedet var nær balanse, med et overskudd på bare 0,6 tonn, sammenlignet med et overskudd på 19,8 tonn i 2009. Den globale forsyningen av platina økte med 1,1 tonn til 188,5 tonn i 2010 etter et variabelt år for produsentene. Selv om produksjonen av raffinert platina økte i Sør Afrika i 2010, var ikke alt metallet skipet ved årets slutt, noe som førte til at salget i Sør Afrika forble på 144,2 tonn. Russiske forsendelser økte med 5% til

25,7 tonn. Tilførsler fra Zimbabwe økte med en fjerdedel til 8,7 tonn.

Det største anvendelsesområdet for platina er avgasskatalysatorer for biler, som står for ca. 39 % av bruken. Deretter kommer smykkeindustrien som står for 32 % av bruken. Bruken antas generelt å være økende med unntak i petrokjemisk industri der man forventer en nedgang. Nedgangen henger sammen med en fortsatt lav interesse for olje og oljeprodukter som følge av en langsom bedring av konjunktorene.

Ved utgangen av desember 2010 var prisen 1752 USD/tr.oz., noe som tilsvarer 330.609 NOK/kg. I 2009 var prisen ved utgangen av året 1475 USD/tr.oz (274.550 NOK/kg).

Fig. 10.3 Prisutviklingen på platina, blå kurve iNOK/kg, rød kurve i USD/tr. Oz.
Perioden 2001 – desember 2010 (månedsmiddel) Siste 12 måneder er dagsverdier

Priser på Platina	Middelverdi år			2010				
	2005	2006	2007	2008	2009	Min	Høyt	Middel
USD per troy oz	896,52	1.142,65	1.302,81	1.579,00	1.212,66	1488,00	1.784,00	1.616,35
NOK per kg	186.180	236.300	245.996	277.137	243.597	274.572	344.764	314.671

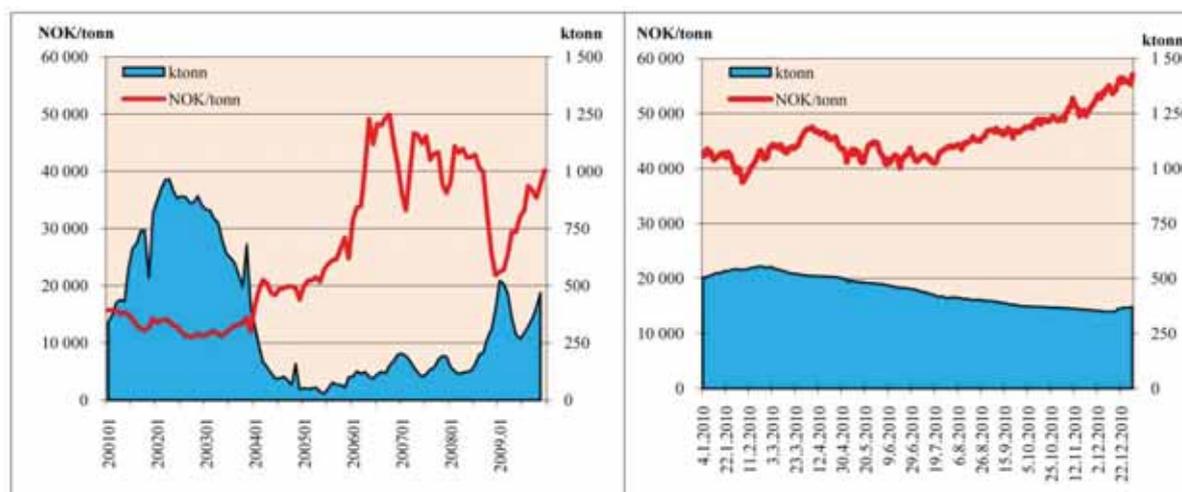
10.4 Kobber

I henhold til International Copper Study Group (ICSG) vil det være et overskudd på 200.000 tonn raffinert kobber ved utgangen av 2010. Dette avviker ikke vesentlig fra det beregnede overskuddet for 2009, siden veksten i kobber-tilførselen er forventet å matche etterspørselen. Verdens kobberforbruk forble uforandret fra 2008 og lå på ca.18 millioner tonn. Produksjonen av raffinert kobber sank med 0,8 % til

18,1 mill. tonn. Gruveproduksjonen i verden utgjorde 16,235 mill. tonn, en økning på 2,26 %. Produksjonen av raffinert kobber utgjorde 19,278 mill. tonn, en økning på 3,95% i forhold til året før. Forbruket av raffinert kobber var i 2010 på 18,882 mill tonn, en økning på 3,81% i forhold til året før. Ved utgangen av desember 2010 var prisen 9.739 USD/tonn, noe som tilsvarer 57.035 NOK/tonn.

Fig. 10.4 Prisutviklingen på kobber i NOK/kg.
Perioden 2001 – desember 2010 (månedsmiddel)

Siste 12 måneder er dagsverdier

Priser på kobber	Middelverdi år					2010		
	2005	2006	2007	2008	2009	Min	Høyt	Middel
USD/ tonn	3.683	6.729	7.122	6.938	7.345	6.091	9.739	7.549
NOK/tonn	23.637	39.432	40.140	37.800	42.430	37.469	57.035	45.554

Lagerbeholdningen ved LME var 370.950 tonn. I 2009 var prisen ved utgangen av året 7.345 USD/tonn. (42.430 NOK/tonn), og lagerbeholdningen ved LME var på 340.550 tonn. En generell oppfatning om at det fortsatt

vil være begrenset utbud av kobber, sammen med økte kostnader for noen av de store kobberprodusentene, kommer sannsynligvis til å holde prisen på et relativt høyt nivå i tiden fremover.

10.5 Bly

Data fra International Lead and Zink Study Group (ILZSG) indikerer at det globale tilbudet av bly oversteg etterspørselen med 48 kt i 2010. Totale lagre rapportert inn til LME, produsenter og konsumenter økte med 62 kt og beløp seg til 450 kt ved slutten av året. Verdens produksjon av bly fra gruvedrift var i 2010 6,3 % høyere enn i 2009. Dette skyldtes hovedsakelig økninger i Kina, Mexico og den Russiske føderasjonen noe som mer enn oppveiet fallet i produksjon i Irland, Peru og USA.

En videre sterk økning i produksjonen av raffinert bly på 13,3% i Kina ved siden av økninger i Belgia, Brazil, Tyskland, Japan, Mexico, Polen og Thailand kompenserte for fallet i Australia, Italia, Korea, Peru og Spania og førte til en total økning i det globale tilbudet på 6 %. Andelen av raffinert bly produsert fra sekundært (resirkulert) materiale i Vesten var 75,5 %. En økning på 1,7 % sammenlignet

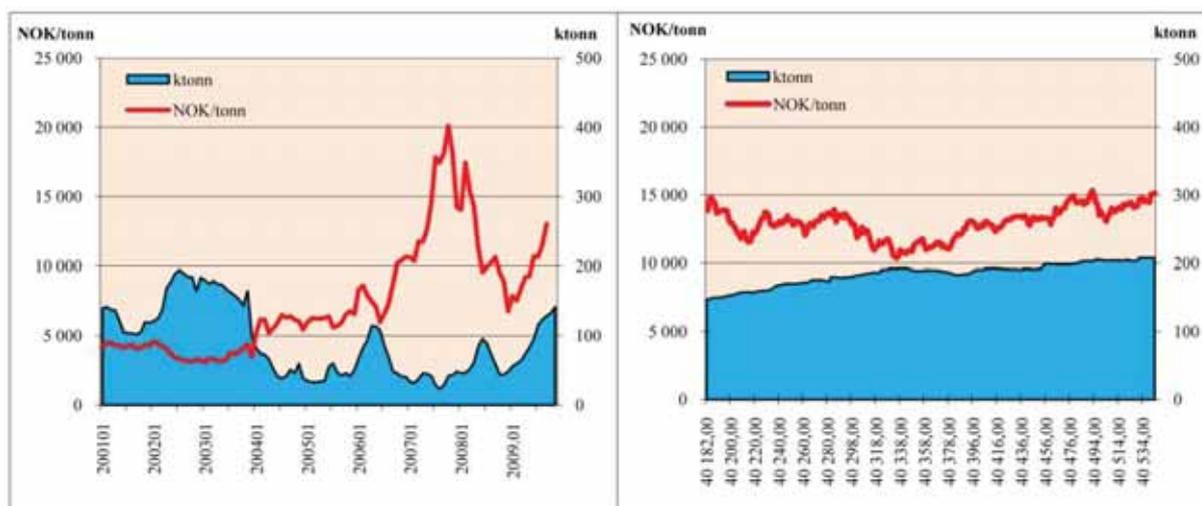
med 2009. Forbruket av raffinert bly økte med 4,1 % i Europa, 2,4 % i USA. Imidlertid var drivkraften bak den globale økningen på 6,2% videre vekst i den tilsynelatende etterspørselen i Kina på 9,1%.

Kinas nettoimport av raffinert bly i 2010 beløp seg til 14 kt sammenlignet med 152 kt i 2009. Landets import av bly i blykonsentrat beløp seg til 885 kt, det samme som i 2009.

Ved utgangen av desember 2010 var prisen 1.5558 USD/tonn., noe som tilsvarer 10.340 NOK/tonn. Lagerbeholdningen ved LME var 146.780 tonn. I 2009 var prisen ved utgangen av året 2.390 USD/tonn. (13.806 NOK/tonn), og lagerbeholdningen ved LME var på 146.500 tonn.

Når det gjelder utsiktene for bly i 2011 regnet den internasjonale bly- og sinkstudiegruppen (ILZSG) i oktober 2010 med at den globale etterspørselen i 2011 kommer til å øke til 9.79 millioner tonn.

Fig. 10.5 Prisutviklingen på bly i NOK/kg. Perioden 2001 – desember 2010 (månedsmiddel)

Siste 12 måneder er dagsverdier

Priser på bly	Middelverdi år					2010		
	2005	2006	2007	2008	2009	Min	Høyt	Middel
USD/tonn	975	1285	2596	2084	1.726	1.558	2.593	2.147
NOK/tonn	6.258	7.536	14.631	11.368	10.642	10.340	15.314	12.935,69

10.6 Nikkel

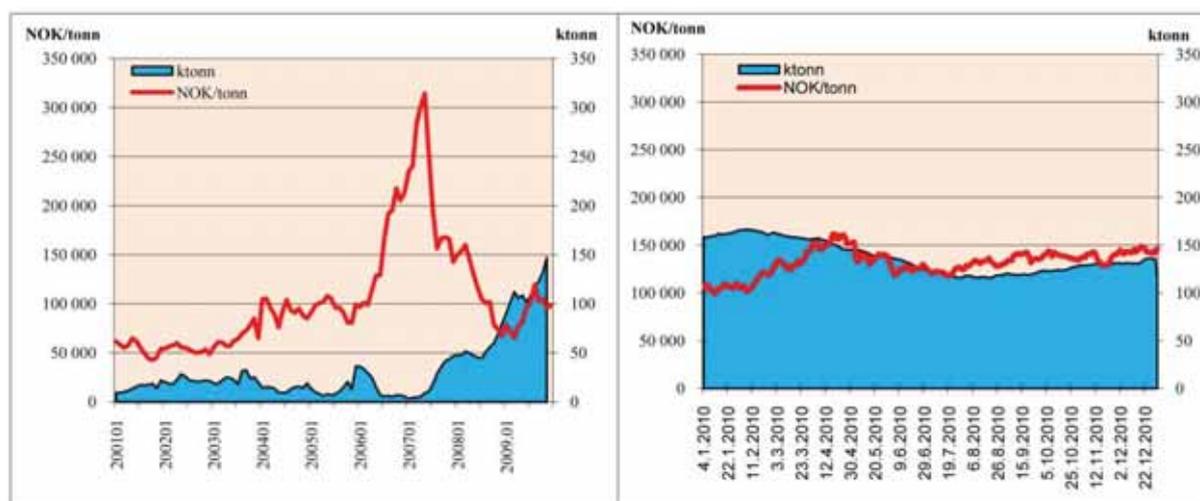
Etterspørselen og forbruket av økte i første del av 2010 sammen med økningen i produksjonen av rustfritt stål i de fleste delen av verden. Dette førte til høyere priser for primærnikkel og stor etterspørsel etter sekundær nikkel i det første halvåret. En avflating ble observert i den siste delen av året.

Verdensproduksjonen av primærnikkel var 1,33 Mt i 2009 og økte til 1,44 Mt i 2010.

Verdens forbruk av primærnikkel var 1,24 Mt i 2009 og økte til 1,44 Mt i 2010. Ved utgangen av 2010 var prisen på 24.940 USD/tonn. I norske kroner var prisen 146.059 NOK/tonn. Til sammenligning var prisene ved utgangen av 2009 18.475 USD/tonn (106.725 NOK/tonn). Lagerbeholdningen ved LME var ved utgangen av 2010 115 kt mot 158 kt ved inngangen av året.

Fig. 10.6 Prisutviklingen på nikkel i NOK/kg. Perioden 2001 – desember 2010 (månedsmiddel)

Siste 12 måneder er dagsverdier

Priser på nikkel	Middelverdi år					2010		
	2005	2006	2007	2008	2009	Min	Høyt	Middel
USD/tonn	14.726	24.271	37.173	21.068	14.686	17.030	27.550	21.852
NOK /tonn	94.511	142.228	209.511	114.366	90.959	99.542	161.922	131.972

10.7 Sink

Foreløpige tall fra International Lead and Zinc Study Group (ILZSG) viser at verdensproduksjonen av raffinert sink oversteg forbruket med 264 kt i 2010. En produksjonsøkning på 8,8% sammenlignet med 2009 skyldes primært høyere produksjon i Australia, Kina, India, Mexico og Den russiske føderasjonen.

Globalt økte produksjonen av raffinert sinkmetall med 13,3% i 2010 siden mye av kapasiteten som var stilt i bero i 2009 atter ble satt i drift. I tillegg kom en videre økning på 18,5% i kinesisk produksjon. Betydelige økninger ble registrert i Belgia, Brazil, India, Peru, Den russiske føderasjonen, USA og Usbekistan. Etter en skarp nedgang i 2009, forårsaket av finanskrisen, vendte forbruket av

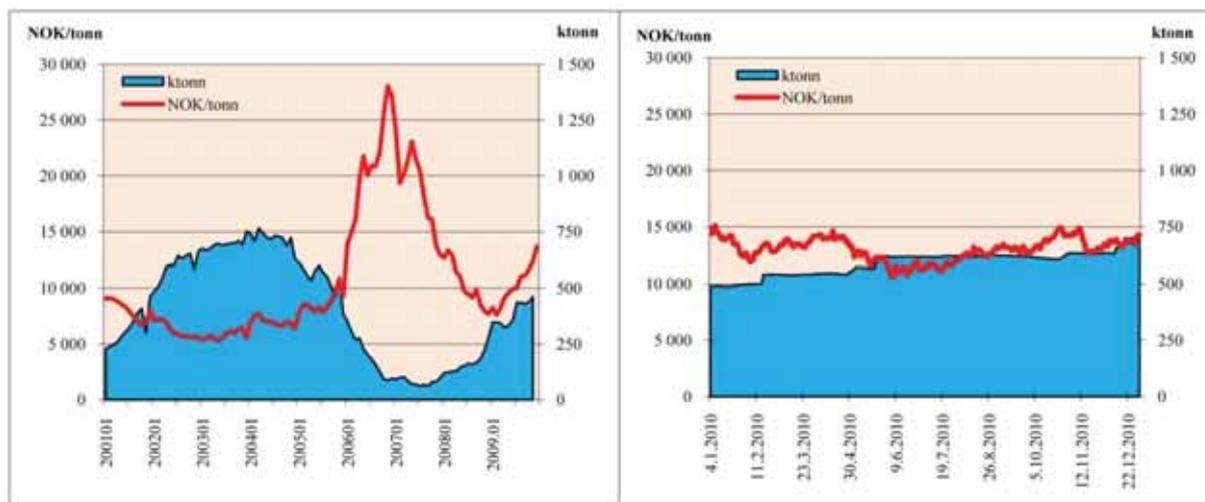
sinkmetall tilbake med 15,6% i 2010, og oversteg for første gang 12 millioner tonn.

Veksten ble hovedsakelig drevet av den tilsynelatende etterspørselen i Kina på 13,3 % og en bedring i det europeiske forbruket med 29,3%. Andre årsaker som bidro var økninger i

Brazil, India, Japan, Sør-Korea, Taiwan (Kina) og Thailand. Kinesisk nettoimport av raffinert sinkmetall beløp seg til 281 kt sammenlignet med 641 kt i 2009. Import av sinkkonsentrater falt til 1370 kt fra 1643 kt 2009.

Fig. 10.7 Prisutviklingen på sink iNOK/kg. Perioden 2001 – desember 2010 (månedsmiddel)

Siste 12 måneder er dagsverdier

Priser på sink	Middelverdi år					2010		
	2005	2006	2007	2008	2009	Min	Høyt	Middel
USD/tonn	1.381	3.272	3.249	1.870	1.870	1.595	2.556	2139
NOK /tonn	8.863	19.174	18.312	10.249	10.249	10.582	14919	12957

Direktoratet for
mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

